EL POU DE LA GALLINA

Núm. 343

elpou.cat | 4€ | juny 2018

REVISTA MANRESANA D'INFORMACIÓ I OPINIÓ

+ L'entrevista a Pilar Lumbreras, monja caputxina

L'ART ACOLOREIX EL NUCLI ANTIC

CURSOS INTENSIUS D'ANGLÈS ESTIU 2018

MATRÍCULA OBERTA
Places limitades

Els cursos estan inclosos en el pla de formació permanent del professorat del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Informació i inscripcions:
www.umanresa.cat/servei-idiomes
93 877 41 79
idiomes@umanresa.cat

UMANRESA
SERVEI D'IDIOMES

FUB
FUNDACIÓ UNIVERSITÀRIA DEL BAGES

Embellir el que és vell

Potser ens tocaria entonar el *mea culpa* si algun dels artistes que han treballat en el projecte de Murs Plàstics que serveix de fil conductor del tema central han interpretat que les seves obres *embrutaven* les parets del centre històric o eren connotades com un signe de degradació. No era, ni de lluny, aquesta la intenció de la revista i si s'ha denunciat l'excés de pintades, *tags* o encartellats ha estat perquè creiem que la reivindicació feta amb nocturnitat i total impunitat no pot estar renyida amb el decòrum i el respecte a l'espai públic. De fet, l'aparició de murals i grafitis urbans en façanes i parets del nucli antic és, a hores d'ara, un dels escassos signes de color i revitalització del barri. Per això la iniciativa ha pres volada i, després d'enlairar-la des de la regidoria de Cultura, la va entomar el Comissionat pel Centre Històric per sacsejar, ni que sigui visualment i artísticament, uns carrers i places tristos i grisos que necessiten, com a element indispensable per no morir d'inanició, que els insuflin vida.

Si, a més, serveix per incentivar la creació artística i singularitzar la ciutat, la iniciativa adquireix més pes específic encara que els puristes de l'urbanisme –ja siguin obsessos de l'endreça o modernets amb llicències artístiques limitades al seu propi enginy– facin escarafalls i acabin neutralitzant el batec de col·lectius que estan disposats a posar un granet de sorra per revertir la degradació i augmentar l'atractiu del centre històric. De fet, encara que el seu art resulti efímer –hi ha murals en tancats de solars i parets mitgeres que, amb el temps, pot ser que quedin tapades o s'ensorrin– el sol fet de voler compartir una proposta creativa i/o simbòlica amb la resta de la ciutadania ja mereix tot el suport i una amplíssima tolerància, per moltes cartes de colors i ciutats imaginades que hi hagi en un planejament tan rigorós com idíl·lic.

Perquè, rere de tot plegat, hi ha una urgència que depassa qualsevol dubte tècnic. Un problema de magnitud gens menyspreable. Si Manresa no dissenya un pla de xoc consensuat de ciutat per intervenir al centre històric correm el risc de transformar-lo en una zona encara més marginal, innòcua a qualsevol inversió comercial i de negoci i, el que és més greu, en un gueto que no trepitgi –si no és per necessitat o visita a un edifici públic o de serveis– un tant per cent elevadíssim de manresans. Ras i curt, un forat negre. El centre de la ciutat s'ha desplaçat i els murs mentals d'aquest gueto estan cada cop més marcats. La munió de locals tancats i els pisos buits són els símptomes més palpables del fenomen. Cal un esforç decidit per, d'una vegada per totes, esponjar, fer neteja, actuar enèrgicament i embellir el que és vell.

El Pou lliura els premis Oleguer Bisbal

El lliurament dels vint-i-tresens premis Oleguer Bisbal, escollits com sempre per votació popular entre els lectors de la revista, es va fer el dimecres 2 de maig, al vespre, al Centre Cultural del Casino, en el marc de l'acte central de celebració dels 31 anys de la revista manresana d'informació i opinió.

Amb l'assistència de l'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, i la regidora de Cultura, Anna Crespo, es van lliurar els guardons d'aquest any, modelats per Aurora Pérez sobre el personatge creat pel dibuixant Manel Fontdevila, atorgats a les Germanes Caputxines del convent del carrer Talamanca (Premi Oleguer Bisbal 2018 a les «manresanes més manresanes»), a l'empresari informàtic Josep Olivet Torras (Premi Oleguer Bisbal 2018 al manresà del Pou), i a la colla castellera Tirallongues (Premi Oleguer Bisbal 2018 als manresans d'actualitat). Precisament aquest mes a la pàgina 24 trobareu una entrevista a Sor Pilar Lumbreras, abadessa del convent de monges caputxines.

fa 25 anys

Malgrat la crisi, els manresans viatjaven

En el reportatge central, Àngels Fusté, Joan Morros i Míriam Tirado parlaven amb les agències de viatges del moment –Masanés, Baixas, Melià, Aster-Mediterráneo i Concord– que explicaven que la crisi i la devaluació de la pesseta no havien fet canviar les previsions dels manresans. Aquell any es feia el Xacobeo, que no atreia tanta gent com l'Expo de Sevilla, de l'any anterior. Entre els que sortien a l'estranger, molts joves triaven l'*interrail* per les capitals europees, però EuroDisney atreia públic familiar. També funcionaven dos punts d'informació, Bloc i Calaix. Maribel Gonzalo, de Calaix, explicava l'opció dels camps de treball, una manera econòmica de córrer món. Entre els manresans més viatgers, s'entrevistava Lluís Pinyot, que explicava l'experiència de Costa d'Ivori, i Ernest Molins, que tornava d'Indonèsia i es preparava per anar a Mèxic.

S'inaugurava la Residència de la Sagrada Família

El dia 23 de juny, el conseller de Benestar Social, Antoni Comas, inaugurava la Residència d'Avis de la Sagrada Família i tres dies més tard una multitudinària festa popular celebrava la inauguració coincidint amb les festes del barri. El dia 10 havia mort electrocutat a Salo, mentre reparava una avaria, el jove Josep Garriga *Pitu*. Tenia 26 anys i era molt conegut per la seva participació en diverses associacions. El mateix dia, el fotògraf Francesc Català Roca presentava a la llibreria Parcir el quart volum de la *Història Gràfica de Manresa*, dedicat a la Guerra Civil.

Que treguin les lones de la Fàbrica Nova!

El mes de maig passat es va publicar en aquesta revista un interessant dossier sobre la Fàbrica Nova. La seva lectura em va deixar un sentiment de vergonya i indignació per l'estat i les perspectives de futur del patrimoni de la fàbrica. El primer que s'hauria de fer és treure els parracs de la lona que tapa la fàbrica. Així quedaria a la vista de tothom de manera clara i evident quin és el veritable estat en què es troba, quin és l'estat lamentable de destrucció. La van començar a ensorrar i la van deixar esbotzada, oberta a les inclemències del temps. La degradació hi avança de manera imparable. Fa deu anys que està així, des que l'empresa va abandonar les obres i va deixar la fàbrica una quarta part ensorrada. A partir de llavors es pot veure el gran forat. La causa no era altra que l'especulació vergonyant i descarada. Es volia enderrocar tot l'interior per obtenir una planta més i guanyar més metres quadrats. L'especulació, l'interès privat, va guanyar sobre l'interès col·lectiu i sobre el patrimoni. Com que la maldat era tan evident i tan horrible es va decidir tapar-la amb unes lones i així poder-la amagar de la vista i de les critiques de tothom. L'atemptat contra el patrimoni és clamorós. Ningú no pot defensar el que es va fer.

Però el més greu és que les perspectives de futur no són gens esperançadores. En aquest sentit no es diu tota la veritat de manera clara. Actualment la protecció legal sols afecta el volum exterior, totes les actuals plantes interiors de la fàbrica es poden ensorrar per tal de poder especular uns metres més. D'aquesta manera tot l'interior original amb l'estructura dels pisos de formigó armat i les columnes de ferro desapareixerà. I això no és respectar el patrimoni sinó destruir-lo. El que caldria fer és ampliar la protecció legal a tot el conjunt exterior i interior de la fàbrica. Si no es fa així el conjunt perdrà valor i autenticitat i Manresa perdrà un important patrimoni industrial. No es comprèn per què l'Ajuntament no defensa de manera clara i conseqüent l'única nau que ens queda del grandiós conjunt de la Fàbrica Nova, que tenia 23 edificis en total. I tal com van les coses ni aquest no salvarem de manera correcta! Sens dubte que aquest és el principal repte del patrimoni que té Manresa. Si de veritat ens creiem que la Fàbrica Nova és un gran bé patrimonial cal ser conseqüents. Mentrestant que retirin les lones per tal que cada dia recordem que la Fàbrica Nova s'està degradant i espera una bona i exemplar restauració.

Jaume Serra i Carné

caçats a la xarxa

18 d'abril. Felip González, regidor del PSC a l'Aj. Manresa **@felgonzalez**

Demà és el Dia Mundial de la bicicleta. A Manresa serà un dia més. Res més. La meva Tucano, però, ha fet avui el seu km 3.000 i m'agrada compartir-ho. @bicivici #sijopuctupots.

No el veiem amb bona forma per discutir-li el mallot de les grans voltes a l'anglès Chris Froome, però val la pena aplaudir l'esforç i l'aposta de l'amic Felipe per la mobilitat sostenible. Un bon exemple.

29 de maig. Pep Corral, periodista **@pepcorral**

Regió7
Victòria a cor obert

Doncs avui fa 20 anys que el TDK Manresa començava, amb victòria, la final de la lliga ACB contra el TAU. Entre Bryan Sallier i Derrick Alston van fer 52 (!!!) dels nostres 95 punts.

I pocs dies després es va guanyar la Lliga ACB. Seria molt bonic celebrar l'efemèride i, vint anys després, recuperar la categoria. L'últim escull del play-off d'ascens és el Melilla. Sort per als del Nou Congost!

EL POU DE LA GALLINA

Número 343 - Juny 2018

De mes a mes 6
Favets... Josep M. Oliva / Jordi Sardans 8
...i tremendos Carles Claret 9
Els vigilants dels llibres 10
El centre històric s'omple de Murs Plàstics 12
Laia Codina. Des de Praga 21
El congost del Cairat i la Puda 22
La gallina del Pou 23
L'Entrevista a Sor Pilar Lumbreras 24
El pont de Sant Francesc 29
Una teatreria anomenada Barlins 30
Espai d'art 32
Propostes 33
La construcció del Vell Congost (1968) 34
Fanal de cua L. Capdevila / L. Calderer 35
el Cul del Pou 37

El claustre de la UVic-UCC dona suport a Oriol Amat

3 de maig. El claustre dona suport al programa d'Oriol Amat amb un 78% dels vots. El catedràtic d'Economia Financera i Comptabilitat de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i exdiputat de Junts pel Sí és el candidat proposat pel Patronat de la Fundació Universitària Balmes (FUB).

El Clam reflexiona sobre tecnologia i bé comú

6 de maig. El lliurament de premis a la Creueta, de Navarcles tanca la 15a edició del Clam, amb seu també a Avinyó i Manresa. Amb l'eix temàtic de la revolució tecnològica i el bé comú, el festival projecta vuit llargmetratges, reconeix la trajectòria d'Agustí Villaronga i premia el projecte Vozes.

L'Aplec Internacional arriba a Manresa

12 de maig. La cultura popular envaeix al matí el centre històric, de la mà d'Adifolk, amb una cercavila protagonitzada per una trentena de grups d'arreu de Catalunya. Durant la tarda, els grups es traslladen al parc de l'Agulla, però la pluja deslluex bona part de les activitats programades.

El FABA atreu 3.000 espectadors a l'Anònima

12 de maig. La segona edició del Festival Artístic del Barri Antic aplega a l'edifici de l'Anònima unes 3.000 persones de totes les edats, amb una programació variada que aporta un salt qualitatiu important en la proposta per revitalitzar l'equipament.

Foto: Àlex Belza

Els Batecs Solidaris omplen l'Agulla

13 de maig. La caminada de 5 km i la prova de deu mil metres són les activitats més destacades de l'edició d'enguany de Batecs Solidaris: esport + solidaritat, un cap de setmana esportiu organitzat per la Fundació Rosa Oriol i Ampans, amb el suport de l'obra social de La Caixa i la col·laboració del Club Tennis Manresa i el Consell Esportiu del Bages.

Marc Aloy serà l'alcaldable d'ERC

15 de maig. L'assemblea de militants d'ERC ratifica a la casa Lluvià, per àmplia majoria, la candidatura de Marc Aloy com a cap de llista dels republicans per a les eleccions municipals de maig del 2019.

Torna la Setmana del Llibre Infantil i Juvenil

16 de maig. Autors i il·lustradors participen en la Setmana del Llibre Infantil i Juvenil al Casino, que s'havia deixat de fer des del 2009. En el marc de la presentació de novetats, es lliura el primer Premi Bages de Narrativa Jove, promogut per Òmnium Bages-Moianès, a Joana Comellas Mas, pel relat *El rellotge de l'arbre*, dotat amb 500 euros. Berta Musta Capdevila Hergueta rep l'accèssit, dotat amb 200 euros.

ExpoBages creix en expositors i espais

18 de maig. La 38a edició d'ExpoBages obre portes amb 150 estands i amplia espais cap al carrer del Mestre Planes i la plaça de la Font de les Oques, però aplega un nombre de visitants menor a causa de les pluges del cap de setmana.

El Casino mostra les Manreses

18 de maig. Arriba a l'Espai7 del Casino la mostra *Manreses. Un dia a la ciutat invisible*, amb 200 dibuixos de Carla Fernández, acompanyats de textos de Marc Serena, que ofereixen aspectes insòlits de divuit barris de la ciutat.

L'ascensor de la Plaça ja funciona

24 de maig. Inaugurat el 20 d'abril i un cop resolts els problemes tècnics inicials, l'ascensor que uneix el carrer de Santa Llúcia amb la plaça Major assoleix la xifra de 650 usuaris diaris i una mitjana de 450 viatges al llarg de la jornada.

L'ICL canvia el tècnic i passa a la final

25 de maig. Dirigits pel nou tècnic, Diego Ocampo, els jugadors de l'ICL Manresa aconsegueixen una tercera vistòria contra el Palència i passen a disputar la final dels play-off d'ascens a la lliga ACB.

Viladordis ja té nova carretera

28 de maig. El secretari d'Infraestructures i Mobilitat, Ricard Font, i l'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, visiten els acabats finals dels treballs que permeten millorar la connexió entre la variant de Manresa (C-55) i la C-16.

Althaia estrena l'hospital d'oncologia

29 de maig. El nou hospital de dia d'oncologia i hematologia de l'hospital de Sant Joan de Déu obre portes. El nou espai, fet realitat en part gràcies a una campanya de mecenatge, pretén solucionar les mancances de l'anterior, s'ubica a la planta 0 de la part antiga de l'hospital, és gairebé quatre vegades més gran i té un cost total de 2 milions d'euros.

P

Redacció, administració, publicitat i subscripcions:
Associació cultural El Pou de la gallina
President: Jaume Puig
Vicepresident: Jordi Sardans
Secretària: Lourdes Muñoz
Tresorer: Francesc García
Vocals: Joan Badia, Joan Cals, Carles Claret, Ramon Fontdevila, Lluís Matamala, Josep R. Mora, Joan Segon, Teresa Torra i Joan Vilamala

Carrer Sobrerroca 26, 1r 1a
Apartat de Correus 1 - Manresa
Telèfon i fax: 93 872 50 18
www.elpou.cat
elpou@elpou.cat

Membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal
Premi Tasis Torrent 1991
Coordinador: Jordi Sardans
Cap de redacció: Carles Claret

Redacció: Sílvia Berengueras, Jordi Estrada, Andrea Izquierdo, Josep M. Oliva, Marc Prat, Ferran Sardans, Laura Serrat.

Disseny: Jana Fontdevila i Erques Torres
Maquetació: Jana Fontdevila
Portada: Fotografia de Francesc Rubí del mur d'Anna Taratiel, al carrer de la Mel.
Fotografia: Jordi Alavedra, Francesc Rubí.

Col·laboradors: Isaac Bosch, Lluís Calderer, Maria Camp, Llorenç Capdevila, Jordi Casas, Josep Cayuelas, Ignasi Cebrian, Cercle Artístic de Manresa, Ferran Climent, Laura Estrada, Ramon Fontdevila, Joan M. Gabarró, El Galliner, Francesc González, Jaume Gubianas, Robert Martí, Josep M. Mata, Javi Oviedo, Maria Picassó, Quaderns de Taller, Erques Torres, Judit Vergé, Laura Vidal, Mireia Vila, Joan Vilamala, Marc Vilanova, Lluís Virós.

Administració:
Marc Prat
Expansió publicitària:
Publicitat Clarena
Urgell, 38. Tel. 93 872 43 86
Impressió:
INOM, SA. Era de l'Huguet, 7.
Tel. 93 878 41 20
Distribució:
Sobrerroca Centre SL.
Tel. 93 873 92 34
Dipòsit Legal:
B-13.528-1987
ISSN: 2253-6647

Amb la col·laboració de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Les col·laboracions que apareixen signades a la revista no representen, necessàriament, l'opinió d'**El Pou de la gallina**

Una de freda...

Pressupostos participatius

Que l'any passat votessin 6.228 persones i enguany només 2.826 vol dir que els responsables de la regidoria de Participació s'han de posar les piles. Un Ajuntament democràtic ha d'estimular la participació popular com un element essencial de la seva existència. El més raonable i responsable seria entendre la situació com un toc d'alerta i buscar-hi solucions. Curiosament, tots els projectes guanyadors volen millorar espais públics i deficiències de la ciutat, des de les noves millores als parcs del Castell i del Cardener a la zona del Pont Nou, com al turó del Puigberenguer i, finalment, la instal·lació d'un parc infantil darrere el pati del Casino. Cada un d'aquests quatre projectes tindrà una inversió de 50.000 euros. Per tant, encara que moltes menys que l'any passat −potser perquè no reben estímuls suficients−, encara hi ha persones capaces d'actuar com a tals, en benefici del seu entorn i dels seus conciutadans.

Ruta modernista

L'Oficina de Turisme continua realitzant visites modernistes fins al 6 de juliol, però enguany amb la novetat de fer-les al vespre i amb la voluntat de continuïtat de cara al futur. El recorregut va del Museu fins a la Plana de l'Om, per observar l'edifici de la farmàcia Esteve i continuar pel Born, per veure els anuncis modernistes del sastre Tuneu. A la plaça de Fius i Palà, s'entra dins l'edifici de la Buresa, a l'habitatge Santasusana, on es visita la xemeneia de la sala noble, alhora que un dels germans Martí, o un altre expert en la matèria, explica la producció de rajoles hidràuliques de la seva empresa. De la casa Lluvià es visita el despatx de l'arquitecte Ignasi Oms i dues peces de vestir de dona modernistes, cedides per Mercè López, conservadora del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa. La visita acaba a l'Hotelet del Passeig, ben a prop del Casino, edifici també modernista, i del Kursaal, aquest però noucentista.

...i una de calenta

Josep M. Oliva

La soledat

M anllevant una d'aquelles paraules que detesto, aquesta columna s'hauria pogut titular *La soledat és tendència*. I buscant variants a l'entorn de la mateixa idea també hauria pogut dir que ho és l'individualisme i la indiferència general envers els altres. Del «viu i deixa viure» hem passat al «viu i deixa morir» amb una naturalitat absoluta. Allò que fins fa uns anys era només el títol d'una pel·lícula del James Bond, ara també és la manera que tenen molts d'entendre la vida en societat. Misèria pura.

A primers d'any saltava la notícia que al Regne Unit s'havia creat un ministeri per a la soledat. Tal com sona, tot un ministeri amb l'única missió d'afrontar aquesta xacra i d'intentar pal·liar una situació que ja s'ha convertit en un problema a escala nacional. Són coses que passen en països com Anglaterra o el Japó, pensem, confiats que aquí la gent som diferents: tan mediterranis, tan sociables i tan cordials com en un anunci de l'Estrella Damm. I és evident que a grans trets encara som així d'amigables i extravertits, però la tendència és la contrària i la palpem a diari, potser sense donar-hi la importància que té. Fins que un dia sentim que al seu pis d'un barri de València ha estat trobada en estat de momificació una dona d'uns 78 anys que devia haver mort en fa més de quatre sense que ningú l'hagués trobat a faltar. Una veïna de tota la vida! I ens sembla impossible, i més encara en un barri popular, però és una notícia calcada d'altres que de tant en tant se'ns presenten com a casos aïllats i que són simptomàtics d'una degradació accelerada de les relacions personals. Passa això just quan ens creiem millors que mai, quan tot són *curses solidàries* i la preocupació per als altres sembla arribar a uns nivells mai vistos... mentre ens desentenem del veí del costat.

Cantava l'enyorat Gilbert Becaud que *La solitude ça n'existe pas*. Deia que la soledat no existia i que ell sempre tindria la seva cadira al Café du Nord, els seus companys de joc; que sempre hi hauria algú per a algú, i una societat. Si ens veu des d'allà dalt es deu haver adonat que ja fa temps que les coses han canviat molt. Van començar a espatllar-se el dia que algú va pujar a un ascensor sense dir «bon dia».

Jordi Sardans

L'Anella Verda

L'*Anella Verda de Manresa. 40 retrats d'un patrimoni ambiental,* és el darrer llibre publicat per Ignasi Cebrian Ester, dins la col·lecció Petjades, de Cossetània Edicions. Responsable de la secció *Natura urbana*, de la revista **El Pou de la gallina**, i fotògraf especialitzat en la natura, ha aconseguit relligar d'una manera molt didàctica 40 retrats, amb l'objectiu essencial de divulgar l'Anella Verda de Manresa. En bona part, el treball és un aprofundiment dels articles publicats en aquesta revista i una major tria fotogràfica li permet lluir-se en aquest aspecte. Actualment és membre de Meandre, associació per preservar el patrimoni natural del Bages, de la qual va ser president durant sis anys, professor de Biologia i Geologia a l'institut Lluís de Peguera i membre de la Institució Catalana d'Història Natural, així com del Col·legi de Biòlegs de Catalunya. L'autor, en la presentació de l'obra, defineix l'Anella Verda de Manresa, que envolta la trama urbana de la ciutat, relligada amb les poblacions del Pla de Bages.

El llibre està ordenat en sis capítols. En el primer, *Ciutat viva i muntanyes*, presenta Manresa com un ecosistema on poder-hi viure i l'Anella Verda com un espai periurbà, dedicat al lleure, com el parc de l'Agulla o el de Secà, que aporten qualitat de vida i benestar social. La depuració d'aigües i el reciclatge de les escombraries al parc Ambiental de Bufalvent, constitueixen el segon capítol *Gent i parcs de proximitat*. Els ecosistemes propers als ciutadans que formen part del patrimoni ecològic, geològic, botànic o zoològic s'analitzen a *Patrimonis ambientals*, on remarca la importància de la torre Lluvià com a entorn de creativitat ambiental i centre d'interpretació de l'Anella Verda. A *Rius i rieres* posa en valor la importància que al llarg de la història han tingut les cingleres i els meandres del Llobregat, i el Cardener, i les rieres de Rajadell −inclòs el Xup− i la de Guardiola o del Cornet en la fisonomia de la ciutat. A *Regadiu i secà* estableix els dos tipus d'agricultura ciutadana, el primer gràcies a la Séquia, amb les hortes de Viladordis i el Poal; i el segon, concretat en oliveres, vinya i cereals, especialment els plans de Santa Caterina. I a *Paisatges connectats*, analitza els ponts de connexió entre l'entorn rural i la ciutat urbanitzada, amb infraestructures verdes de Santa Caterina a la Guia o els corredors ecològics blaus.

Oriol Pérez

Una pregària a Santa Clara

U na de les coses que més aprecio, a mesura que passen els anys, és adonar-me com la vida ens aporta, per sobre de tot, aprenentatge; vaja, allò que se'n diuen *lliçons de vida*. Un d'aquests aprenentatges és assumir i integrar com, en ocasions, allò que ens porta fins al conflicte i a la divergència, obeeix, en veritat, a una manifestació més del teatre d'arquetips en el qual vivim i on, tantes vegades, som incapaços de sortir-ne per les limitacions que ens determinen tant la ment, l'ego com les emocions o, fins i tot, les passions. Dic això perquè reprendre aquesta col·laboració amb **El Pou de la gallina** em porta, inexcusablement, a un seguit d'articles publicats ja fa uns anys, prou coneguts d'alguns, que em van dur a una situació de conflicte i tensió. I alguna cosa que ara no ve al cas. I dic això perquè, possiblement, a algú li podrà sorprendre la temàtica d'aquesta primera col·laboració.

El passat 12 de maig, l'amiga sor Lucía Caram va convidar-me a dissenyar una pregària al Convent de Santa Clara. Unes setmanes després que ella mateixa, generosament, em volgués presentar una conferència a l'entorn de Sant Ignasi al Museu Comarcal de Manresa, aquesta vegada vaig ser convidat, per entendre'ns, a casa seva on, un dissabte al mes, la comunitat de monges dominiques que romanen a Santa Clara i altres ciutadans fan una pregària. Sé que hi haurà algú que no s'acabarà de creure el que acaba de llegir, però ho ha llegit bé. He parlat d'amistat sincera, amb una persona amb qui, per què no dir-ho, en el seu moment vaig tenir una distància i una divergència prou importants. No voldria caure en els habituals territoris de l'autoconfessió postmoderna, però no em puc estar d'escriure que, en certa ocasió, vaig adonar-me que no podia seguir endavant sense posar en pràctica un dels més extraordinaris llibres que existeixen sobre el perdó: *Le pardon* (1967), de Vladimir Jankélévitch. Per a aquest filòsof i musicòleg francès no hi ha dubte que el perdó no és unívoc ni universal, sinó més aviat una qüestió personal. Aquest pot sorgir o bé de l'amor desinteressat o bé per un diàleg sincer que sorgeix entre les dues parts enfrontades i on, en establir-se un primer contacte o una represa d'aquest, apareix una veritable coneixença o reconeixença. Com deia

Il·lustració: Josep Cayuelas

la gran Hanna Arendt, «el perdó actua sempre de nou perquè expressa la voluntat de canviar i començar altra vegada».

Us puc ben assegurar que amb sor Lucía −més coneguda per la seva acció social i humanitària que, segurament, per les qüestions espirituals que atenyen a una religiosa− he gaudit i he trobat una persona amb qui parlar a fons com a conseqüència d'haver aplicat, en primer lloc, el perdó en mi mateix i també d'haver-lo demanat, d'haver demanat aquest començar de nou. Hem compartit converses a propòsit de l'estat de les coses (socials, polítiques), però també sobre la contemplació i el silenci. De la seva mà, així, he conegut alguns llibres del dominic lleonès José Fernández Moratiel, conegut per ser fundador de l'anomenada Escuela de Silencio. Sempre he pensat que aquells llibres, amb la conseqüent lectura, m'han estat l'inici de quelcom que, posats a ser sincers, no sé fins on em portarà. De moment, però, a la convicció d'explicar el que va succeir aquell dissabte, a la nit, a l'església del monestir de Santa Clara. És veritat que vaig fer trampa. Que fer escoltar música de l'immens Johann Sebastian Bach i del desconegut, però sublim, Pierre de la Rue com a enllaç entre lectures de místics com Böhme o Silesius i antics llibres de la saviesa hindú o de savis com Mahatma Gandhi o Byung Chul-Han va facilitar molt les coses. Però no és menys cert que alguna cosa extraordinària va passar. Un silenci dens, amb una llum tènue, mentre a fora queia una tempesta amb càrrega elèctrica i algun tro, és el que va generar-se. Si ens quedéssim amb aquesta *mise-en-scène*, sense cap mena de dubte, ens quedaríem en la superficialitat tan pròpia i característica del New Age, on hi ha qui ja està confonent practicar *mindfulness* amb ser més espiritual. Ser espiritual és un estat del nostre ésser on experimentem el món com un lloc misteriós i elevador. Molt a prop de Santa Clara, al Pou de Llum, sant Ignasi de Loiola ho va viure amb l'exímia Il·lustració del Cardener.

Laura Serrat

Francesc González
tupaker

Els vigilants dels llibres

Una tarda de novembre de l'any 1932 plovia a Manresa. Pilarín Bertran caminava sota la pluja i es dirigia a la Biblioteca Popular de la ciutat, situada en una sala de l'institut Lluís de Peguera. En un racó, va trobar una colla d'infants que jugaven. Ella era la bibliotecària i tenia la intenció d'encomanar l'amor pels llibres a la mainada. «Aprofitaré la pluja per fer-los entrar», va pensar. Quan els va tenir a dins, els va ensenyar a buscar paraules al diccionari i va percebre que aquella tarda als nens se'ls havia obert un món nou.

La bibliotecària va afegir aquesta anècdota en un dietari. Ella i d'altres bibliotecàries van narrar el dia a dia de la Biblioteca Popular des de l'obertura el 1928 fins al trasllat al Casino, a finals dels anys 90. A cop d'ull, explicar el que succeeix dins d'una sala de lectura pot semblar monòton. Però els *Dietaris de la Biblioteca Popular* demostren que un espai petit es pot convertir en un mirall del que va ser la Segona República, la Guerra Civil o el franquisme. «Els Dietaris són una autèntica crònica de la ciutat», sosté Pep Castilla, professor d'història del Peguera. Ell, juntament amb Joaquim Aloy, han posat els Dietaris a l'abast del públic des del web: *Dietari de la Biblioteca Popular de Manresa*, que ofereix transcripcions des del 1928 fins al 1939.

Pep Castilla explica que per als historiadors és difícil trobar fonts primàries tan neutrals com aquests Dietaris. A més, «les bibliotecàries no es limitaven a descriure que la sala estava plena o buida sinó que explicaven el perquè», remarca Castilla. Durant la Guerra Civil, expressaven la seva tristor en veure la sala buida, a causa de la mobilització dels homes al front. Pep Castilla també explica que un dels temes més recurrents als Dietaris són els infants. «Elles anotaven que els més petits feien soroll i tiraven petards, però també que algun d'ells mostrava interès per la lectura», destaca Castilla. Assegura que la intenció de les bibliotecàries era encomanar l'amor per la cultura i els llibres.

«Si ara hagués d'escriure un dietari quedaria demostrat que a la sala de llibres de l'Institut cada dia és una aventura», sosté el Jaume, responsable actual de la Biblioteca de l'institut Lluís de Peguera, l'espai que havia acollit la Biblioteca Popular. Remarca que hi ha elements de la sala que contenen molta vida, com ara el mostrador de fusta o alguns llibres vells que guarda amagats al seu despatx. Fulleja les pàgines desgastades i diu que estima els llibres. «M'agradaria encomanar aquesta estima als alumnes perquè hi ha llibres que estan plens de pols», assegura. La biblioteca de l'Institut té 14.394 exemplars, però el Jaume remarca que les consultes són minses. «Fa uns anys els llibres tenien més moviment, però ara els sembla que tot ho poden trobar a internet», afegeix. Considera que les millors respostes les donen els llibres, «quan el tema cercat t'interessa de debò», sosté.

La majoria de tardes, però, l'espai de lectura s'omple d'alumnes que fan els deures. El Jaume roman al seu despatx i cada cert temps truquen a la porta de vidre. Són estudiants que el venen a saludar o bé a fer-li una consulta. «Són com els meus fills», expressa mentre li vibren els ulls. Ha aconseguit guanyar-se la confiança d'uns quants i remarca que força nois i noies tenen problemes a casa o bé estan preocupats pels estudis. «Vull convertir la biblioteca en un espai de pau per a ells», afirma. De la mateixa manera que Pilarín Bertran fa gairebé noranta anys va aixoplugar aquells infants de la pluja.

El centre històric s'omple de Murs Plàstics

Sílvia Berengueras
Carles Claret

Mural de Roc Black Block, al carrer del Magraner. Foto Francesc Rubí.

De mica en mica, parets mitgeres, façanes i tàpies de solars buits ubicades, en gran part, als carrers i places de la zona antiga de Manresa han revertit la imatge de grisor i degradació amb la irrupció dels colors vius i llampants de murals amb propostes de tot tipus d'artistes locals i forans. L'Ajuntament ha entomat –sovint amb més interès que recursos– la iniciativa sorgida de pintors arrelats a la ciutat i, al marge de facilitar i mediar amb propietaris perquè se'n creïn més, veu en la muralització del centre històric una oportunitat per singularitzar-lo.

És un petit triomf «que l'art urbà esdevingui una característica més del centre històric de Manresa i que hi hagi un col·lectiu que vetlli per aconseguir propostes d'artistes de fora. Gent que s'hi dedica plenament». Adam Majó, comissionat pel Centre Històric, exposa la realitat del projecte *Murs Plàstics,* per al qual fa dos anys i mig que fa d'intermediari. Mira d'aconseguir «parets mitgeres que no s'edificaran a curt termini i edificis tapiats que no es rehabilitaran aviat». Per a Majó, el projecte «és una bona opció per al barri i hi aporta un plus estètic i d'endreça. La meva no és una tasca difícil. La majoria de propietaris hi accedeixen perquè no els costa ni un euro. El problema, generalitzat al barri, és localitzar-los i de vegades sorgeixen complicacions si hi ha propietats en litigi».

La regidora de Cultura de l'Ajuntament, Anna Crespo, explica que l'àrea del govern local que encapçala «està totalment implicada en el projecte, des dels inicis. Finança el caixet dels artistes i la producció amb la col·laboració de patrocinadors». Per tot plegat, té clar que *Murs Plàstics* és un projecte «plenament consolidat i hi ha la clara voluntat de continuar-lo». Alhora, Crespo remarca l'excepcionalitat d'aquest 2018 en què «ser capital cultural dota l'art urbà de més recursos». Un plus que, malauradament, «és improbable que es repeteixi». Malgrat tot, Adam Majó reitera que precisament el marc de la capitalitat és una bona oportunitat per «potenciar turísticament la ciutat a partir de l'atractiu de les obres urbanes. Hi haurà més diners per fer més murs, més xulos, més grans i amb artistes més rellevants».

Gènesi

Murs Plàstics, que actualment impulsa l'Ajuntament i la Taula d'Arts Visuals de la Catalunya Central (TAV-CC), va néixer el 2013 a partir de la idea, vehiculada a través del Cercle Artístic de Manresa, de Marc López, Marc Argelich i Eduard de Pobes. En un primer moment, la regidoria de Cultura s'encarregava de fer les gestions pertinents per aconseguir espais per pintar murals i grafitis. A principis de 2016, Adam Majó va passar a ser l'intermediari del consistori amb els propietaris. Anualment, se celebra un concurs en el qual un jurat format per membres de la TAV-CC, l'Ajuntament i les empreses col·laboradores Pintures Sagrada Família, Montana Colors i Titan s'encarrega d'escollir les propostes seleccionades. El premi és de 200 euros en concepte de producció artística. Una quantitat a la qual s'hi afegia la cobertura de les despeses d'allotjament i el material per realitzar l'obra.

En l'obertura del certamen, via web, es pengen fotografies dels murs on s'intervindrà, acotats i geolocalitzats. Basant-se en aquesta proposta, els concursants envien un esbós. També es demana un currículum artístic per garantir-ne la solvència a l'hora de pintar al carrer. Fins ara Murs Plàstics ha comptat amb intervencions d'artistes catalans com Joan Turu, Simón Vázquez, Pedro Simón Ros, Daniel Thomas, Rok Blackblock, el duet Treze&BigZ, Spogo i Enric Font. També hi ha participat el madrileny resident a Barcelona H101; l'anglès Sebastien Waknine i l'italià El Rughy. Com a testimoni històric es grava un vídeo i es documenta fotogràficament el procés creatiu perquè s'hi pugui tenir accés des de les xarxes.

Més murals

A partir de setembre de l'any passat, i

amb la idea de fer extensiu l'art a tota la ciutadania, des de Murs Plàstics es va posar en marxa el projecte Murs Alliberats, que es diferenciava del primer pel fet que les propostes artístiques no necessiten cap permís especial ni cap comunicació prèvia. El resultat d'aquesta segona onada de creativitat es pot veure al mur lateral de l'estació dels Ferrocarrils de la Generalitat al carrer d'Aragó. Els artistes van poder expressar-s'hi sempre que els murals no tinguessin contingut polític, irreverent, xenòfob, sexista o qualsevol altre que atemptés contra la dignitat de les persones.

Amb la implicació del veïnat i del Comissionat pel Centre Històric, la voluntat d'omplir la zona de color s'ha multiplicat. Paral·lelament, Adam Majó va proposar al Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació (CIO) la programació d'un curs de muralisme per a aturats. L'esclat artístic que ha quedat en diversos edificis i carrers, però, no és, per descomptat, producte d'un descontrol. Hi reflexiona la regidora de Cultura: «La voluntat no és *omplir* les parets del centre històric, sinó trobar el lloc adequat perquè llueixi més la feina feta. L'efimeritat que comporta pintar parets mitgeres o obertures tapiades no té més història, però sí que se'ns convida des de Territori a tenir en compte el cromatisme de la carta de color del centre històric en llocs més definitius». En qualsevol cas, Crespo subratlla que «hi ha una bona associació publicoprivada, molts espais on intervenir i les propostes que es fan són de qualitat».

Adam Majó reitera aquesta idea i l'arrodoneix: «Hem de reforçar un aspecte del barri, un caràcter alternatiu i transgressor que no entra en contradicció amb la qüestió patrimonial, històrica, turística o comercial». De fet, continua el comissionat, «al barri n'estan unànimement contents. Però no costa gaire... passar de tenir una paret bruta i vella a aparèixer-hi un mural artístic propicia que tothom hi estigui d'acord». En aquest mateix sentit, exemplifica la receptivitat de la ciutadania mitjançant les múltiples peticions veïnals per fer intervencions artístiques en parets malmeses. A banda, altres col·lectius també estan interessats en la creació de murals. És el cas de la comissió de commemoració de l'Any Josep Maria Planes, que es va posar en contacte amb Majó per trobar una paret on fer un mural d'homenatge. La ubicació, finalment, va ser la plaça del Carme, on els propietaris d'un edifici, després d'explicar-los el projecte, es van avenir a cedir part de la façana. Les associacions de veïns dels barris més degradats també demanen que es pintin més murals. En aquest cas, la tasca del comissionat és fer les gestions pertinents a l'Ajuntament per intentar subvencionar-ne una part. Adam Majó, però, reitera que fer murals «val diners i sempre hi ha problemes per finançar-los. Ja n'hem fet una dotzena, però a alguns hem hagut de renunciar-hi per falta de pressupost.

Capitalitat i art urbà

En el marc de l'Estiu Jove, en col·laboració amb la regidoria de Joventut i la Kampana, hi ha previstes diverses activitats. A la Stalow fest, que es farà el dissabte 30 de juny a l'skate park del Congost, s'ha programat una exhibició de grafitis i la pintada de parets de l'exterior dels vestidors. Es tracta d'una continuació de les obres d'art urbà ja existents a les instal·lacions.

De cara al més de juliol, s'ha programat el MUR (Manresa d'art urbà), un projecte englobat dins de la capitalitat cultural de la ciutat. S'ha plantejat la creació de quatre murals de gran format, que portaran a terme artistes consolidats (per ara hi ha contactats dos artistes catalans, una sevillana i un altra creador internacional), i quatre més, de format més petit, on intervindran artistes emergents. També s'intervindrà artísticament en parets i persianes (a les del casal la Kampana hi participarà Susanna Ayala), bancs reivindicatius, escultures o escales del centre històric. Paral·lelament també es preveu la inclusió del treball fotogràfic d'alguns joves en un mur proper al Pont Nou.

Mur plàstic de Susanna Ayala al carrer de Serarols.

Singularitat

Penelles, municipi de la Noguera, s'ha convertit en una autèntica exposició permanent de murals perfectament catalogats i inclosos en les rutes turístiques de visites al poble. Bona part de les obres són producte del Gargar Festival de Murals i d'Art Rural. La tercera edició, celebrada a principis de maig, ha ampliat el catàleg del poble que, segons el web del certamen «va néixer de la necessitat i la ferma voluntat d'atorgar un valor afegit diferencial».

Aquest exemple d'àmbit rural podria reproduir-se a Manresa, enmig del patrimoni urbà i arquitectònic, com passa en altres referents internacionals de l'art urbà com Nova York, Los Angeles, Berlín, Rio de Janeiro o Melbourne. Tenint en compte aquesta realitat, Anna Crespo considera que els Murs Plàstics manresans poden contribuir a singularitzar la ciutat. «El nostre centre històric ja té personalitat pròpia en molts dels seus indrets, però una aportació en murals contribueix a enriquir-lo». La regidora afegeix que el consistori maldarà per convertir-los «en un pol d'atracció turística. Alguns dels artistes que han intervingut són internacionals, cosa que pot afavorir que persones interessades en aquesta realitat vulguin visitar els murals que s'han fet a Manresa».

Susanna Ayala

«El centre històric té mes necessitat d'art urbà que els altres barris»

L'artista amb la seva obra al carrer de Puigterrà de Dalt. Foto Adrià Martí.

El primer mural de disseny propi va pintar-lo a la via de Sant Ignasi per al col·lectiu Esquerda, vinculat al moviment okupa, a finals dels vuitanta. Poc després va participar en la realització d'un altre per als anarquistes d'Skabetxina, anomenat *13 Rue del Percebe*. Dissenyava adhesius pels presos polítics del moment. Implicada en l'activisme radical, feia creacions per a l'AUP (avui dia CUP). «Hi col·laborava fent el que sabia fer, dibuixar. Vaig pintar molta paret amb les Dones Inkietes (col·lectiu feminista) i m'estimo molt el mural que hi havia a la Reforma», aquell que deia «les nenes maques van al cel, les dolentes a tot arreu».

Deteriorament

El deteriorament ha acabat amb el mural a la fàbrica de l'Aranya pintat el 2013. «Et truquen de l'Ajuntament i et demanen dos dissenys per abans-d'ahir i et donen una plantilla per dibuixar que es traslladarà a les mides del mur». El projecte que va presentar va resultar guanyador. «Hi havia muntada una bastida de quatre pisos. Era pel maig i va ploure cada dia. Quatre persones vam estar-hi tres dies. Vaig comptar amb la inestimable ajuda del Pep Pérez, que va saber transportar la imatge clavada mentre jo buscava un projector per plasmar-la a través d'una tècnica que es fa servir molt». També té molta estima, i ara li fa pena, un mur de carrer de la Mel. «Van tirar cases a terra i hi va quedar una tàpia. Van posar-hi un tobogan davant d'una paret grisa, ni un sol banc per seure. Passava per allà i m'hi emprenyava. Vaig ferne fotos, vaig presentar una proposta i vaig pintar el mur sense cobrar res.

Una obra al rovell de l'ou

Això sí,«si al meu mural del Passeig hi feien una pintada, passava la brigada a netejar-lo. Em sembla que un regidor viu per allà i hi trucava». L'obra llueix sobre el mur del solar que delimita la casa ensorrada de cal Perdiu. La seva creació, com que es troba en una zona molt cèntrica, gaudeix de millor manteniment. Tot i el passat de militància feminista «quan les d'Acció Lila van fer-hi una pintada em va caure l'ànima als peus. Tenien la botiga de Benetton al costat; Tous i una pista de gel amb tanques publicitàries en blanc!». L'acció va generar molta controvèrsia a Facebook. Algú les defensava perquè parlaven del feminicidi. «Em sembla molt bé denunciar-lo. Ves en contra del sistema, però no vagis contra l'artista en una acció que embelleix la ciutat».

Portal a la plaça de Gispert.

Per al projecte Art Alliberat (2015), que va consistir a reproduir quadres del Museu Comarcal al barri de Vic-Remei, va representar un quadre de Pere Porquet que era al magatzem del museu. «El fet que jo el pintés va fer que sortís a la galeria del museu», diu satisfeta. A la plaça de Gispert, la Maribel Arribas, de l'associació de comerciants, li va demanar que fes una de les seves creacions. En aquest cas, «li vaig proposar al DKO. Vam pintar dos comerços antics tapiats. Li vaig fer una proposta i ell s'hi va adaptar. Temps després, em va fer gràcia veure un quadre de la plaça fet pel Rigat, que reprodueix els nostres murals».

Omplir el barri de color

«El centre històric té més necessitat d'art urbà que els altres barris». I, ras i curt,«si altres sectors volen murals, que ens ho demanin i paguin. Ja hem fet moltes coses per amor a l'art». Dels murs existents li agrada molt el del carrer del Cós: «És com un tatuatge en blanc i negre. Prové del projecte Murs Plàstics». També li encanta el del xamfrà entre els carrers de Sant Pere i Na Bastardes. «En dic *la tasseta*. Ara, els de Territori de l'Ajuntament s'hi han ficat pel tema dels colors. Diuen que el blanc no és a la carta. Però què pretenen? Hem de fer murals artístics, que és expressió lliure, difuminats en els colors del barri? Ja s'han fet murals amb colors fosforescents o negre». Li va arribar que a l'Ajuntament algú havia fet un comentari: «Què es pensen, que som a Sitges?». Opina que «els de Territori tenen molta feina a la ciutat. Hi ha un munt d'abocadors incontrolats, per exemple. Doncs... que es dediquin a això». De cara al futur, té entre mans un projecte *familiar*: «Fer un mural al carrer de l'Hospital en què participo amb la meva tieta, la ceramista Montserrat Riu. M'he adaptat una mica a la proposta de colors perquè ressalti el seu treball». Els ho ha demanat la regidoria de Cultura de cara al juliol. Espera que li acceptin el pressupost.

Plaça del Carme, un mur de El Rughy.

Via de Sant Ignasi, mur de Simón Vázquez.

Panorama de la Via de Sant Ignasi amb el mur d'Enric Font.

Mur de Sebastien Waknine al carrer del Cós.

L'artista Treze, mort aquest any, mentre creava un mur plàstric al carrer d'Ignasi Balcells.

Obra d'Anna Taratiel, OVNI, dins el projecte Womart, a la placeta entre els carrers d'Urgell i de la Mel.

Marc López, DKO

«L'art urbà genera atracció, molts artistes que estaven tancats en el quadre clàssic han sortit de l'estudi per pintar»

L'ànima dels Murs Plàstics té 34 anys i dibuixa des que en té memòria». De petit, dibuixava molt en llibretes i m'atreien els grafitis que veia al pont de ferro quan sortíem cap al poble o les peces que es veuen per tot Barcelona». Aquests estímuls van despertar-li la passió per pintar. «Vaig començar amb els esprais fent lletres i personatges. Anava a llocs abandonats, pintava, feia la foto i me n'oblidava». Es va titular en Il·lustració a l'Escola d'Arts. Fa «art urbà i d'estudi, però no vull estancar-me en un sol estil. Sempre provo coses diferents. Mai no he volgut ser purista de res i, gràcies a això, he trobat vies d'expressió i estils que em fan ser feliç i evolucionar».

Amics... i mestres

Aviat va tenir certa projecció pública i va començar a pintar parets *amb permís.* La majoria de vegades de la mà de David Rivero, «el meu company de pintures, que el 2016 va pintar la persiana d'un comerç del carrer de Sant Miquel, en el marc de l'ExpoBages». Amb el David va començar a «conèixer les peculiaritats del grafiti», conjuntament amb d'altres artistes com Txema Rico i Susanna Ayala, «amb qui he treballat i après molt. Tinc la gran sort d'estar envoltat de grans persones a qui dec molt, tant en el sentit artístic com humà».

Per a ell, el grafiti «és art ambulant, en moviment i en constant mutació. Crec que no fa mal a ningú, almenys físicament. Entenc la crítica a certs grafitis il·legals, però, moltes vegades, des del respecte, no la comparteixo». De fet, en coneix i subratlla els orígens que «s'associen a moviments urbans marginals i de protesta, és un dels quatre elements del hip-hop. El grafiti neix a Nova York, als metros, vagons i parets de la ciutat. Són llocs on tothom pot veure la teva obra». Conclou que això resulta «una publicitat no capitalista molt bèstia». De fet, vol creure que «el principi bàsic és deixar clar que ets en aquest món». Una reivindicació que permet «deixar la teva empremta en una ciutat que et tracta com a una formiga».

Foto Alavedra.

Obra de DKO al carrer del Cós.

La seducció de l'art urbà és molt poderosa. Fins al punt que «molts artistes que estaven tancats en el quadre clàssic han sortit de l'estudi per pintar al carrer i explotar aquesta via». De la mateixa manera, el grafiters de sempre «troben oportunitats i vies per desenvolupar-se com a artistes i seguir creixent gràcies a l'interès que susciten aquest tipus d'obres».

100% manresà

Se sent manresà al cent per cent. Als artistes que guanyen el concurs de Murs Plàstics els ensenya la ciutat. Alhora, està sensibilitzat amb el centre històric. La petja artística de DKO és al carrer de Jaume I, on el 2008 va crear un mural contra la violència masclista; a l'edifici Rubiralta, al costat de la carretera de Cardona, indret en el qual, des de 2006, es pot contemplar la cara de Bob Marley acompanyada de lletres en tres dimensions, o al carrer de Galceran Andreu, on hi ha pintats diferents detalls basats en el quadre *La crema del paper segellat*, de Francesc Cuixart Barjau, que presideix el vestíbul d'alcaldia. També ha fet aportacions a l'àrea infantil de la Biblioteca del Casino i en altres punts de la ciutat. Té, entra cella i cella, «recuperar el barri antic. Hem de fer que la gent hi torni i en gaudeixi. Als artistes que concursen als certàmens de Murs Plàstics, els busquem allotjament i els paguem dietes en establiments del centre històric». Avui dia, el projecte es focalitza a la zona antiga «per crear un mapa d'accions en un sol lloc. Si hem de créixer a altres barris, ja ho farem. Soc realista, el nostre creixement ha de ser natural i proporcional als recursos de què disposem».

Murs plàstics

Al capdavall, doncs, el Murs Plàstics persegueixen la idea de «crear un itinerari d'accions artístiques al carrer i murals que dignifiquin el barri i donin un atractiu nou a la ciutat». No es concep el projecte com una iniciativa independent i aïllada. «Sempre s'ha treballat amb la regidoria de Cultura, perquè entenem que en generem». Tot i que s'encarrega de contactar i fer de cicerone dels artistes que plasmen el seu art a Manresa, mai no interfereix en el jurat dels premis».A vegades dono parer sobre la viabilitat del projecte, però el jurat decideix qui guanya». Concreta que el projecte serveix «per dignificar la nostra feina, la de l'artista. Encara que estiguem pintant al carrer és art, és una professió». Pensa que amb la dotació del premi, 200 euros,«tampoc no aconseguim dignificar del tot la feina. És poc per a segons quines parets. Tot i això, no entenem el projecte sense una retribució econòmica a la feina del artista». L'últim any, en l'onzena intervenció del projecte, «hem fet l'acció de Joaquim Orriols, àlies Riaq Miuq, al carrer de Na Bastardes. S'havia de pintar un altre mur al mateix carrer, però l'artista guanyador, Treze, tristament per a mi i bona part de la comunitat del grafiti, va morir a principis d'any. Està previst fer-li un homenatge».

Proposta de ponts de cultura de l'artista, a la plaça de Valldaura.

Txema Rico

«En un mural, a diferència d'un quadre, sempre hi ha una part de sorpresa»

Foto Alavedra.

Dirigeix el taller de muralisme al Centre d'Iniciatives per a l'Ocupació (CIO) que s'integra al projecte Dinamo, treball als barris. Ha impartit la formació «tres anys consecutius. Per a una branca d'edat, està molt bé. El taller no forma professionalment, però sí que obre una porta als alumnes, descobreixen un món. Molts no han pintat mai i aprenen dues o tres tècniques importants que els serviran si es volen dedicar a pintar. I, francament, ensenyar pintura és molt agraït».

Amb l'alumnat del curs del CIO van fer un mur al carrer de la Dama, prop de l'Anònima, i al pati del Casal de les Escodines, «amb sanefes i molt color». Ara està acabant l'últim projecte, a l'antic edifici de la Cambra de Comerç a la plaça del Pedregar. «Pintem a les finestres i portes tapiades de l'edifici». Per la proximitat al Servei d'Informació i Atenció a les Dones, el 8 de març passat, que va resultar tan reivindicatiu «em van suggerir la temàtica de la vaga de treballadores de la Fàbrica Nova als anys quaranta. Però aquell tema em deprimia». Se li va acudir apel·lar a un *leitmotiv* més internacional, «reivindicar artistes pintores no prou reconegudes o gens». Finalment, els murals de la plaça «reprodueixen autoretrats que es van fer les artistes. Una visió femenina de si mateixes. Veus qui eren, la tècnica que utilitzaven...».

Fer murals

El primer mural, de fa molts anys, va ser a favor del consum de marihuana». Era una reproducció de Van Gogh molt maca». Reconeix, amb certa satisfacció, que la gent el coneix «com a pintor a qui agrada participar en accions no lucratives». Crear requereix certa reflexió. «Fer un mur artístic pot ser tan aviat una acció simple com, alhora, molt pensada». Hi ha uns ingredients bàsics. L'obra ha d'estar «d'acord amb l'entorn. Cal rumiar els colors. Has de tenir una bona idea. En un mural, a diferència d'un quadre, sempre hi ha una part de sorpresa. Qui ho veu ha de pensar: mira què està passant en aquesta imatge. És el que m'agrada fer a mi». Fer muralisme «té l'al·licient de la grandiositat i saber que aquella obra la veurà molta gent anònima de tot tipus. És com un regal incondicional del teu art. Mentre pintes és maco perquè la gent s'hi interessa i et demana coses».

És l'autor del mural del carrer de Puigterrà de Dalt amb figures de sants pintat fa quatre anys». Està bastant fet pols perquè la paret ja estava en mal estat, l'arrebossat està caient». Per a les propostes del carrer de la Dama de fa tres anys, van optar per retratar «gent treballant en un mur, pensant molt en els colors de la fàbrica. La tàpia gris del pàrquing desmereixia una mica la façana de totxo vist.Vaig voler reproduir-hi aquells tons». Al mural del capdavall de la baixada dels Drets, cantonada amb la Via de Sant Ignasi, també hi surt gent treballant. Fa un any que treballa en un mur a la plaça de Sant Domènec, entre els lavabos i la paret de les escales que pugen a la sala on assaja la Crica. «Me'l van demanar ells. No cobro res. El faig a estones i no sé quan l'acabaré».

Intervenció de reivindicació feminista a la plaça del Pedregar.

Art efímer

Recentment va estar implicat en la creació d'un mur per als CDR de la ciutat, prop de la casa de la Culla». El vam fer entre tots. Vam estar-hi sis hores i només hi vam escriure: Lllibertat» L'endemà, el van tapar. «He tingut molta sort perquè els murals que he fet han quedat tots, menys aquest del CDR». De tota manera, «tothom que s'hi dedica sap que l'art urbà és efímer. Hi ha murals que queden durant molts anys, i millor per a tu».

També li agrada el grafiti. Diu que té un quadre que beu molt de l'impressionisme i d'aquest art. En canvi, en els murs hi aporta «l'efecte *trompe l'oeil*. M'agrada pintar-hi amb un cert classicisme, imitant l'art del Renaixement, amb tots els respectes». Per embellir la ciutat està bé fer murals, tot i que «no has resolt el problema de fons. Aquella casa tapiada continua estant igual, desocupada. Si, al final ensorren el mur, em fa més feliç que sigui per construir-hi un equipament municipal guapíssim que no pas per posar-hi un Zara».

Laia Codina

Des de Praga

«Qui només sap de medicina, ni de medicina en sap». Des de la primera vegada que vaig escoltar aquesta frase a 1r de carrera, sabia que la faria servir d'excusa en moltes ocasions! I això, combinat amb la naturalesa de cul inquiet, fan adonar-me que quan durant el curs passat em vaig plantejar si volia fer Erasmus o no, en realitat no vaig haver-me de plantejar res, perquè era una decisió que ja estava presa per si sola. I així és com vaig acabar a Praga. Per ser sincera, quan vaig decidir la destinació, l'únic que sabia de la ciutat és que la tercera Facultat de Medicina de la Charles University (Univerzita Karlova en txec) m'oferia un programa d'estudis similar al de la Universitat de Lleida. Així que abans d'anar-hi no tenia cap mena d'expectatives o idea de què m'hi trobaria, tret del «Oh, Praga és preciós» dels familiars i amics a qui els deia que hi aniria, i de les quatre fotos que Google m'havia ensenyat en buscar la ciutat.

El que més em va xocar i trobo a faltar? Els somriures. No ens adonem de com de fàcil i natural que ens sembla a Manresa o qualsevol altra part de Catalunya, anar al supermercat o al forn de pa, dir bon dia amb un somriure i que ens el tornin. Aquí els desconeguts es tracten amb molta fredor, i trobar a un txec que d'entrada és simpàtic i et fa sentir còmode és l'excepció. En defensa seva, una vegada els coneixes es relaxen molt i són persones tan agradables i simpàtiques com ho podem ser nosaltres. Praga és una capital d'aproximadament 1,3 milions de persones, que durant els últims anys s'ha omplert de turisme. Això fa que no puguis caminar pel centre un dissabte amb tranquil·litat. Però com a la majoria de ciutats grans, una vegada has vist els llocs emblemàtics, el seu encant real es troba en la gran oferta i varietat de llocs, ambients i coses a fer-hi. El Cafè de Nàrnia, on entres i trobes una saleta petita i acollidora amb només un parell de sofàs, però on de cop algú surt de la prestatgeria de llibres o de l'armari que no t'havies adonat que existia; el bar del gos, subterrani, on fan concerts gratuïts en directe i pots seure en un banc que en realitat és una porta reaprofitada o una llitera; i el meu preferit, Bohemia Boards & Brews, on les hores passen sense adonar-te'n menjant crispetes i jugant a jocs de taula.

Laia Codina al costat del riu Moldava, amb el castell-catedral de Praga al fons

M'atreviria a dir que, sempre que un surt de casa durant un període de temps llarg, el balanç acaba sent positiu. Descobrir llocs nous, conèixer persones i cultures, sortir del costum i acostumar-te a la nova realitat... Tot això només ens pot fer créixer com a persones, que al final és el que importa. Però estem a juny. I tot i ja estar acostumada a fer escapades llargues de Manresa, torna a arribar aquell moment en què t'adones que tens ganes de tornar, de veure els teus, de fer un gelat a la X*ixo* i probablement començar a pensar en quina serà la pròxima aventura. Perquè, sigui de pas o per estar-hi una temporada, Manresa sempre serà Manresa. Casa.

Laia Codina i Corrons estudia 4t de Medicina a la Univerzita Karlova de Praga (República Txeca)

El congost del Cairat i la Puda

Ferran Climent Costa / Josep M. Mata-Perelló
(Geoparc Mundial UNESCO de la Catalunya Central)

Situat al terme d'Esparreguera, al límit amb el de Collbató i amb el d'Olesa de Montserrat, en formar part del Geoparc el terme de Collbató també hi limita aquest indret. Es localitza totalment al Baix Llobregat, però dintre dels sectors que podríem considerar de la Catalunya Central i que es podrien integrar dintre del Geoparc de la Catalunya Central. És una zona d'una gran complexitat geològica, a través de la qual s'ha obert pas el Llobregat. El paratge es situa al límit entre la Depressió Geològica de l'Ebre i la Serralada Prelitoral Catalana, just a l'indret on els materials cenozoics de la primera –concretament uns materials sorrencs rogencs del Paleocè, amb una antiguitat d'uns 60 milions d'anys– són encavalcats pels terrenys mesozoics de la segona, concretament pels materials carbonatats triàsics d'uns 230 milions d'anys.

El Llobregat, en aquest indret situat a la part alta del congost, va discorrent entre afloraments dels materials mesozoics del Triàsic, primer dels carbonatats del Muschelklk i després dels sorrencs del Buntsandstein. Més avall, prop de la sortida del congost el riu arriba a l'antic balneari de la Puda, per on apareixen materials més antics encara, del Paleozoic, concretament de l'Ordovicià, d'un antiguitat d'uns 480 milions d'anys. En un curt trajecte d'uns 2 km de congost, el riu descendeix en el temps uns 420 milions d'anys. És un indret d'una extraordinària bellesa i alhora d'una gran complexitat estructural. En diferents indrets es pot veure l'encavalcament dels terrenys mesozoics triàsics sobre els cenozoics.. A més, aquesta estructura es repeteix dues vegades. En molts indrets, es poden veure els materials més joves, per sota dels més moderns. Aquests materials es troben summament fracturats i aquestes fractures han donat lloc a la surgència de les aigües pudentes del balneari, del qual parlarem en una altra ocasió; així com de la important falla que limita la Serralada Prelitoral Catalana amb la Depressió Prelitoral Catalana.

Nom del paratge: Congost del Cairat i la Puda o, simplement, congost del Cairat. **Situació**: Terme municipal d'Esparreguera, molt proper al terme de Collbató. **Situació geològica**: Es situa plenament dintre de la Serralada Prelitoral Catalana, que en aquest indret es travessada pel riu Llobregat. L'extrem Nord, es situa al contacte, per encavalcament de la Serralada sobre la Depressió Geològica de l'Ebre. **Importància geològica**: Aquest congost permet fer una bona observació de l'estructura de la Serralada Prelitoral amb les dues depressions que la limiten. **Materials geològics**: Com que el congost té un recorregut de 2 km, els materials van variant. Cap al Nord hi ha els nivells de sorrenques cenozoiques del Paleocè. Durant bona part del recorregut, es fan palesos els nivells carbonatats del Triàsic Mig. **Edat de formació**: Pel que fa a la Serralada, cal situar-la durant el Plegament alpí, fa uns 50-60 milions d'anys. L'establiment de la xarxa fluvial i del congost és molt més recent. **Curiositats**: Prop d'aquest indret, hi ha el paratges de Sant Salvador de les Espases, del qual vam parlar el desembre del 2017, i també el de la Puda, del qual parlarem properament.

La gallina del Pou

Ignasi Cebrian

De quina varietat era la pobra gallina del nostre Pou, ressuscitada per sant Ignasi el 1602 desprès que s'ofegués al pou pel descuit d'una adolescent despreocupada? Actualment, es coneixen una gran quantitat de varietats de gallines o galls. Com per exemple, la cèlebre gallina del Prat o la reconeguda gallina empordanesa, a Catalunya. Totes aquestes varietats provenen d'un avantpassat comú, originari de la península indica, introduït a tot el món per comerciants i mariners: el gall salvatge de plomes grises. Aquest el transformarem per selecció artificial i donarà origen a centenars de varietats que es distingeixen per un seguit de caràcters: color de les plomes, mida, capacitat de pondre més ous...

Les plantes i els animals domèstics els hem obtingut fent selecció –artificial– dels seus descendent, durant mil·lennis, amb la finalitat de potenciar certes característiques que suplissin necessitat humanes: més collita, més producció d'ous, llet, carn... Gossos, cavalls, vaques, coloms, gallines, cereals, arbrers fruiters... tots posseïxen un avantpassat salvatge al qual hem donat forma al llarg del temps. Charles Darwin, ho va investigar fa molts anys a la seva casa de Down, prop de Londres, en plena època victoriana. Darwin es va convertir en un autèntic expert en races de coloms, cavalls i altres animals domèstics, i va observar quines transformacions havien patit sota la selecció acurada dels humans per potenciar certs caràcters i qualitats. Escèptic com era i com a bon científic, si hagués tingut coneixement de la resurrecció de la gallina per part de sant Ignasi no s'ho hauria cregut. Experimentava metòdicament per comparar plomes, ossos, crestes, becs… Diuen que, durant un temps, el seu taller semblava la botiga dels horrors quan ell matava i esqueletitzava els animals de varietats diverses per estudiar-ne les diferències. En devia matar molts, però cap no va ressuscitar. I, si així hagués estat, alguna explicació científica hi hauria donat.

Tota aquesta feina va ser només per argumentar que la naturalesa, l'ambient, provoca el mateix sobre qualsevol organisme silvestre; és a dir, escull certs caràcters que permeten a l'organisme viure millor i reproduir-se més. A aquest fenomen, el va anomenar selecció natural. A finals del 1859, va publicar aquesta teoria en el llibre *L'origen de les espècies per selecció natural*. Actualment, gràcies a aquestes recerques i d'altres podem saber que el gall salvatge de plomes grises va evolucionar per selecció artificial en la nostra gallina del Pou que es va veure sobtadament salvada per sant Ignasi.

Camps d'ordi domesticat per selecció artificial

SOR PILAR LUMBRERAS

Jordi Sardans
Fotos: Francesc Rubí

Abadessa del convent de monges caputxines del carrer de Talamanca. Llicenciada en Dret, de jove va exercir d'advocada a Barcelona. Les caputxines, que han rebut el premi Oleguer Bisbal 2018, han viscut durant dècades del seu treball com a fabricants d'hòsties, de les imatges de la Mare de Déu de Montserrat i de la distribució del material de catequesi del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya. Ara les germanes defensen el seu patrimoni enfront dels interessos del bisbe de Vic i Roma, ja que el volen deixar a la ciutat que fa 380 anys les acull.

«Porto el llaç groc perquè és injust que hagin posat tanta gent a la presó. I és més injust encara quan hi ha hagut actes vandàlics i ens van dir que no s'empresonava ningú perquè eren pares de família. Doncs, també són pares de família els que hi ha ara a la presó»

Quan va arribar a finals del 1975, com va trobar la ciutat?

—La ciutat ha canviat en moltes coses. Per exemple, el barri Vell era més tranquil abans que ara. Hi havia gent gran i un comerç força variat. Però va venir una temporada dolenta quan la droga es va instal·lar plenament al barri. Hi havia violència i costava conviure. Nosaltres vam patir dos robatoris, però no agressions ni maltractes. Ara, superats els okupes, hi ha molta tranquil·litat, però és cert que encara hi ha cases tancades, les botigues pràcticament han desaparegut, tot i que un bon tros l'ocupem nosaltres amb 4500 metres quadrats, 1.800 d'edificats. És cert que hi ha marroquins, però no fan soroll. En estar tant a la punta, tocant gairebé a l'Alfons XII, estem força tranquil·les. En general, a la ciutat s'han remodelat molts carrers i les zones de vianants van molt bé per a la gent gran que poden sortir a passejar més segurs.

—Coneix el caputxí manresà de la gran barba?

—I tant. Qui no coneix fra Valentí Serra!

L'últim dia que el vaig veure, no fa gaire, em va portar la invitació de la presentació del seu darrer llibre, *El huerto medicinal. Sabiduría capuchina de la A a la Z*, que va presentar el 26 de maig a l'església del nostre convent. A més d'escriure la història de l'orde, ha fet una gran feina organitzant l'Arxiu de la comunitat a Barcelona i ara acaba d'obrir el servei missioner, amb molta documentació sobre les tribus de l'Amazones. Des de fa uns anys també s'ha especialitzat en les plantes medicinals, com a bon fill de pagès de Santa Clara.

—Quin és el vostre dia a dia?
—Ens aixequem als volts de la set. Fem una hora de pregària, després resem laudes (el res litúrgic que marquen les hores) i l'eucaristia. Ara ja no treballem en les hòsties, però sempre hi ha feines per fer a casa: la sagristana es cuida de les coses de l'església, un altre germana va a comprar i fer diligències oficials o mèdiques, i les altres atenem la gent que ve, fins a la una del migdia. Resem la sexta i anem a dinar. Fem una estona de repòs fins a les quatre, que tornem a obrir les portes per reprendre l'atenció als visitants, o tenim algunes trobades, xerrades i conferències, fins a les set en què resem vespres, fem una altra hora de pregària i cap a sopar. Després, es fa silenci, però cadascuna fa el que li sembla: anar a dormir d'hora, quedar-se a llegir o mirar les notícies de la televisió, ja que ens agrada estar al dia del que passa pel món. Els dissabtes al matí, tenim tres grups de catequesi amb la parròquia de l'Esperança de la barriada Mion. El diumenge després de l'eucaristia de tres quarts de nou, tenim temps lliure, tot i que hem d'atendre el fet domèstic de cada dia.

—Per què porta el llaç groc?
—Perquè penso que és injust que hagin posat gent a la presó. I és més injust encara quan hi ha hagut actes vandàlics, i ens van dir que no s'empresonava ningú perquè eren pares de família. Doncs, també són pares de família els que hi ha ara a la presó. Considero que no han fet cap delicte com per estar empresonats preventivament. És totalment injust.

Residència per a gent gran

—La primera cessió del convent a la ciutat és del 31 de gener del 2014?
—Sí. En aquell moment encara hi havia força monges manresanes al convent, amb qui compartíem el seu criteri de feia anys, que la casa que ens acull quedés per al bé de la ciutat. Aleshores, quan vèiem clarament que el nostre convent desapareix, ens vam posar en contacte amb la Fundació Sociosanitària de Manresa, que ara és Sant Andreu Salut, perquè, a canvi que ens poguessin cuidar, es creés una residència per a gent gran que necessiti assistència i estigui ben atesa. De seguida ens van dir que si i ho vam posar en marxa, amb contractes provisionals. La germana Teresa Caballero −que aleshores era l'abadessa− i el director de l'hospital, Manel Valls, van anar a Roma on els va atendre monsenyor Rodríguez Carballo, encarregat de les qüestions de vida religiosa. Van quedar que la proposta es podia tirar endavant, però el bisbe s'havia avançat amb un comunicat a Roma dient que no hi estava d'acord. Va dir-nos que ell es feia càrrec de tot, en tenir el nomenament de Roma. Així, tot i que al 2015 se'ns havia instal·lat al convent un servei d'atenció domiciliària, el bisbe de Vic ens el va treure per retornar-lo a l'hospital de Sant Andreu i tan sols va deixar les dues hores que jo tenia concedides per incapacitat.

—Com reaccioneu davant la situació?
—Intentant recuperar el que ja havíem obtingut. Des d'aquell moment, hem estat lluitant pràcticament fins ara, que sembla que les coses es comencen a aclarir. L'advocat de l'orde, Fernando Muñoz, va haver d'anar tres vegades a Roma per negociar la fi del conflicte.

—Si el bisbe us retira l'assistència, ha de donar solucions. Ho va fer?
—No, però no per culpa d'ell, ja que no vam acceptar el que ens proposava. Li vam demanar que restituís l'assistència que teníem, però no li va semblar bé i no ens va convèncer el que ens oferia com a assistència per manca de professionalitat i coneixements, que si que té el personal de Sant Andreu.

—El 12 de desembre del 2016 Roma anul·la definitivament l'acord i expulsa la Fundació del convent?
—Sí, però a partir d'aquí es comença a reconduir, tot i que el bisbe agafa l'autoritat, ja que és nomenat superior major del convent. Per la nostra part treballem en la recuperació dels nostres objectius.

El bisbe contraataca

—El bisbe us va voler treure la màquina de fabricar les hòsties?
—Fa aproximadament un any i mig ens va visitar i ens va dir que la volia donar a un altre convent de fora de Manresa. La nostra presidenta, per votació de les monges de la comunitat, ara està a Saragossa com a superiora d'un convent de caputxines i ens va dir que no. El bisbe ens va treure el personal que hi treballava (un matrimoni), ja que últimament nosaltres ja no ho podíem fer tot, en tractar-se d'una feina bastant pesada i que requereix molta dedicació. Teníem la maquinària parada des de fa més d'un any. Actualment vivim de les pensions estatals i d'alguna ajuda externa.

—Donava cèntims?
—I tant. La base de l'economia de la casa, des del naixement de la comunitat, ha estat la fabricació de les hòsties, inicialment per a les parròquies locals, però més endavant repartíem arreu de l'estat espanyol. Últimament, en fer-nos grans vam anar reduint la producció. Algunes temporades vam reforçar l'economia amb el Secretariat de Catequesi, la realització d'imatges de la Mare de Deu de Montserrat i algunes qüestions esporàdiques.

—La qüestió de fons del conflicte són interessos econòmics?
—Desgraciadament en aquest món el 99% de les coses funcionen per interessos. Segurament si haguéssim fet una venda no hi hauria posat tants problemes o bé ho hauria acceptat de més bona gana. Ell tenia la idea que, si desapareixia la comunitat, la casa passava al bisbat, però amb les nostres constitucions a la mà, li vam ensenyar que si nosaltres desapareixem, passa a l'orde de les caputxines.

L'abadessa recupera poder

—El 23 de gener del 2018, Roma restableix l'abadessa com a màxima autoritat. Què hi diu el bisbe?
—No diu res. El vaig telefonar per dir-li que havia rebut el document de Roma i em va contestar que ja ho sabia. Li vaig dir que li donava les gràcies per la part que li correspongués en aquest reconeixement. Textualment, em va dir: «Gràcies, però jo he fet molt poca cosa». Quedava ben clar que ell no s'havia mogut gens, a diferència de l'advocat Fernando Muñoz, que és qui va solucionar les coses.

> «El document del Vaticà *Cor orans*, dona a les abadesses més autoritat per fer gestions i prendre decisions que fins ara no podíem, sense que intervingués el bisbat o la Santa Seu»

—Tot i així, l'orde encara diu que només admet fins religiosos?
—A partir del dia 15 de maig aquesta interpretació també ha canviat bastant, en sortir publicat un document del Vaticà, *Cor orans*, dedicat a les monges de vida contemplativa, que obre finestres a coses que fins ara no s'havien previst o s'havien entès d'una altra manera. La veritat és que aquest Papa està posant les coses bastant al dia, tot i que no el deixen, perquè encara les hi posaria més. Des de Pius XII, que va fer un document parlant de les monges de clausura, fins ara no se n'havia tornat a parlar. El papa Francesc dona una sèrie de normes per la vida contemplativa de cara a actualitzar les situacions, d'acord amb els moments que estem vivint. Atorga més autoritat i personalitat a les abadesses i ens permet fer més gestions i prendre decisions que fins ara no podíem fer sense que intervingués el bisbat o la Santa Seu.

—Quan es diu que sou monges de clausura pontifícia, vol dir que depeneu directament del Sant Pare?
—Sí, és un decret pontifici, però amb el nou document hi ha algunes modificacions, en la manera de portar-ho a terme. Hi havia un moment en què tots els convents eren propietat de la Santa Seu. Va arribar l'abús i no es van fer càrrec de totes les reparacions. Es va decidir que cadascú sigui amo de casa seva i se la cuidi. Ara queda clar que moltes decisions les pot prendre l'abadessa directament. Per exemple, abans si una monja volia sortir perquè el seu pare estava malalt, per visitar-lo o fer-li companyia, el permís havia d'arribar a través del bisbat. Ara l'abadessa pot atorgar fins a un any de sortida i si el problema és més greu, d'acord amb la presidenta, fins a dos anys.

—Comentaristes a la publicació *Germinans Germinabit*, donaven la raó al bisbe Romà Casanova en el conflicte. Com ho veieu?
—No ho he vist, però ens han arribat moltes crítiques per internet. Malgrat el que la gent es pensa, no estem tant lluny de la societat com sembla. Som filles del nostre temps, dels seus conflictes i en la manera de fer d'avui dia. Crec que hi ha dos vessants: gent que realment està de part del bisbe, faci el que faci, i després hi ha un sector que desconeix el fil de tota la problemàtica arran d'aquest conflicte. No estem contra el bisbe, sinó en desacord.

—Quin paper ha jugat l'alcalde Valentí Junyent en aquest afer?
—En un primer moment no gaire bo. Sembla que estava mal informat. Tot i ser el president del Patronat de Sant Andreu, inicialment no estava d'acord amb l'operació que volíem fer. No li dono la culpa perquè després s'ha posat del nostre costat. També va tenir les seves desavinences amb el bisbe, que no cau bé a gairebé ningú. Ara doncs, l'alcalde està al nostre costat per al que necessitem i ha manifestat clarament el suport a l'operació.

Moviment Cristià Comunitari

—Qui forma part del Moviment Cristià Comunitari, que sempre ha estat a favor vostre?
—Un grup de persones adultes (de mitjana edat en amunt) que vindria a ser l'herència que va deixar mossèn Junyent, dels cursets de cristiandat o de teologia. Molts d'ells tenen relació amb el mossèn de la barriada Mion, Joan Aurich, també responsable de la Residència Sacerdotal. Ells, conjuntament amb d'altra gent de Manresa, van crear la Plataforma 379 −pels anys que portava el convent a la ciutat− que dona suport i sosté la nostra causa, alhora que han fet conèixer la problemàtica i han fer aflorar el nom del convent a la ciutat. S'hi han llegit poesies i també s'han organitzat concerts, conferències i xerrades.

—Com valora el paper de la dona dins l'Església?
—Ara comença a haver-hi intents perquè la dona tingui una mica més de relleu. Recordem que durant la consagració de la Sagrada Família pel papa Benet XVI hi va haver moltes crítiques perquè les persones que van sortir a netejar l'altar eren monges. És l'únic paper que ens han pogut donar? La veritat és que les dones dins l'Església fan molta feina, però tenen molt poc reconeixement. Sembla, per les encícliques, que aquest Sant Pare vol que tinguin una mica més de protagonisme. No hi ha res en ferm, però s'ha parlat de recuperar el diaconat femení, que seria bo per a l'Església.

Història i claustre

—Quin és el paper de la mare Serafina, al convent?
—La mare Serafina va néixer en aquesta casa, quan era un molí d'oli de la casa Trull. Volia ser monja, però no tenia diners. Va anar a treballar a Barcelona, però no va poder reunir-ne suficients. Als 32 anys, els seus pares la van casar amb un noi amb el qual el matrimoni li va anar malament. Quan es va quedar viuda, amb ajuda de la dona del rei Felip IV, Margarida, va poder fundar l'orde, perquè hi poguessin entrar les noies sense dot. Eren més pobres, però va significar la fundació de les clarisses. Va ser una reforma que va tenir el suport dels frares caputxins, i per això van ser clarisses caputxines.

—Qui va fundar la comunitat de Manresa?

—La mare Serafina en tenia la voluntat, però no va poder. Ja va tenir problemes amb el bisbe de l'època i quan va morir es va poder tirar endavant la fundació amb la germana Francesca Rossell de Barcelona i primera abadessa, així com les també catalanes Verònica Ferrer, Coleta Casas, Eulàlia Barba i Victòria Pujol, el 13 de desembre de 1638.

—Quines situacions de risc ha viscut el convent al llarg de 380 anys?
—A part d'alguns altres incidents, el convent s'ha fet i refet tres vegades. Va ser destruït el 1811 durant la Guerra del Francès, el 1909 durant la Setmana Tràgica i durant la Guerra Civil de 1936-39, en què va ser enderrocat l'octubre de 1936.

—Què hi va passar durant la Guerra del Francès?
—Les germanes van haver de cercar refugi diverses vegades i van marxar cap a casa seva des de Fonollosa a Solsona. El 1811, les tropes franceses el van derruir en gran part, com tres quartes parts de les cases de la ciutat.

—D'altres vicissituds durant el segle XIX van ser la pesta o la revolució de setembre del 1868?
—Al segle XIX, una epidèmia de pesta va fer que diversos nois de la Casa Caritat de Barcelona fossin traslladats a Manresa, asilats. Hi van fer diverses destrosses i es va haver de refer part del convent. Durant la Gloriosa de setembre de 1868 les monges van patir el decret d'exclaustració, de manera que el 9 de febrer de 1869, per ordre de l'alcalde de Manresa van ser traslladades al Col·legi de l'Ensenyança on van estar fins al seu retorn, el juliol de 1872.

–Una altre fet va ser l'incendi el 29 de juliol de 1909, durant la Setmana Tràgica?
—Efectivament. Els esdeveniments de Barcelona es contagien a Manresa i el nostre monestir és incendiat i les bigues i reixes de fusta són cremades pel foc. Les monges van cercar refugi en cases particulars. No van poder tornar fins al juliol del 1911.

—El 1936 s'ensorra l'edifici per fer-hi un mercat?
—El 23 de juliol de 1936, l'edifici és confiscat per l'alcaldia i les caputxines van fugir i es van dispersar entre familiars i coneguts. L'octubre del 1936 comencen els treballs d'enderrocament de les esglésies i el convent també es derrueix totalment, però el mercat projectat no es va arribar a fer. El 1954, acabades les obres del monestir reconstruït, es van recuperar 32 capitells del claustre, que a nosaltres sempre ens han dit que provenien d'un convent de monges de clausura. Tota una ala es va refer de nou, amb còpies fidels dels capitells desapareguts.

el perfil

Sor Pilar Lumbreras Teixidó va néixer a Barcelona el 5 de juny de 1943. La mare, Dolors, era de Barcelona, i havia estudiat magisteri, però no va exercir perquè es va casar molt jove i li va tocar fer de mestressa de casa. Era la més gran de cinc germans. El seu pare, Andreu, provenia de Granada i regentava una agència de transports també a Barcelona. Comença els estudis al col·legi de les Teresianes de Barcelona, d'on va passar a l'institut Montserrat i a la Universitat de Barcelona, on va estudiar a la Facultat de Dret i es va llicenciar amb 23 anys. Va exercir durant una dècada en una assessoria jurídica barcelonina ja desapareguda, com a advocada de dret laboral i tant havia defensat obrers com empresaris, de manera que «em trobava amb empresaris que tant si com no volien tenir raó i treballadors igual: tenia els seus inconvenients i costava posar-los a lloc». Confessa que havia sortit amb nois com tothom, però als 34 anys va decidir ser monja. S'havia format en el si d'una família religiosa i es va adonar que la idealització de la professió no era real, «ja que no és tan fàcil actuar sempre amb justícia», de manera que va decidir canviar el xip i dedicar-se de ple a un altre tipus de vida.Va venir a Manresa poc després de la mort del dictador Franco. Tenia molta relació amb els Caputxins de Barcelona, a través del seu germà. Li van explicar que el convent de Manresa era d'un tarannà obert i que hi encaixaria bé: «Va ser així i ja no vaig canviar de convent, perquè som estables».

Quan hi va arribar eren setze i ara són només quatre. Una cinquena germana està a l'hospital de Sant Andreu, amb un Alzheimer molt greu. Va fer estudis de Teologia al Seminari

de Barcelona i amb els jesuïtes de Sant Cugat. Llegeix molt, des de llibres de teologia a novel·les. I també la premsa diària: *Regió7*, el *Punt Avui* i darrerament l'*Ara*, que té «uns articles de fons molt interessants». No és gaire amiga de les tecnologies, però sí de l'ordinador, que sempre té damunt la taula. El seu dia a dia es basa en les pregaries i en el fet domèstic quotidià. Actualment és l'abadessa del convent del carrer de Talamanca, d'esperit franciscà, i pel seu compromís manresà recentment van rebre el premi Oleguer Bisbal a les «manresanes més manresanes», de la revista **El Pou de la gallina**, que els va fer «molta il·lusió». Durant molts anys va redactar la crònica de l'Evangeli al Full Diocesà del bisbat de Vic. Acabat el Concili Vaticà II, va participar en moltes xerrades tant al convent de Manresa com a Barcelona. Col·laborava amb l'Escola de Teologia de Manresa, en els cursets per als catequistes. Durant molts anys van tenir el secretariat interdiocesà de catequesi al convent, de manera que centralitzaven els llibres de catequesi del bisbat de Vic, i fins i tot d'arreu de l'estat, perquè es feien edicions en català i en castellà.

patrimoni ciutadà

El pont de Sant Francesc

Lluís Virós. Foto: Francesc Rubí

PER SABER-NE MÉS:
- MIRALLES, Antoni (2007), «El pont que va aguantar», a *Regió7*, Manresa, 6 d'octubre de 2007, p. 5.
- OLIVERAS I SAMITIER, Josep (1986), *La consolidació de la ciutat industrial: Manresa (1871-1900)*, Caixa d'Estalvis de Manresa, Manresa.

En un temps en què s'està recuperant l'espai públic que hi ha a la llera del Cardener, cal destacar el valor patrimonial d'aquest pont, projectat el 1842 i construït entre 1873 i 1891. El pont consta de cinc arcades rebaixades, aixecades sobre pilars de pedra amb tallaaigües de secció semicircular. Els pilars són allargats i no presenten cap mena d'ornamentació. L'aparell és de carreus de pedra regulars. És un pont construït de forma simple. A la part superior presenta una via plana, amb voreres laterals i baranes de ferro per a protecció dels vianants. Permet la circulació rodada en ambdós sentits de vehicles.

Aquest pont s'ha integrat en el paisatge urbà d'una de les principals entrades de la ciutat. El catàleg el protegeix per la seva importància històrica, social i artística. Va substituir l'antic *pont de fusta*, bastit el 1804, quan es va fer la carretera de Can Maçana. Just el mateix any es va construir al costat una filatura de cotó en la parcel·la que actualment ocupa l'antic hotel Pere III. El 1842, una riuada s'endugué el pont de fusta i es va projectar aquest pont de pedra, però no es va començar la construcció fins al 1873, després d'aconseguir que les obres anessin a càrrec de l'estat. Es va inaugurar el 1891, però no es va posar en funcionament fins al 1900, després que la Diputació de Barcelona construís els enllaços entre el pont, la carretera del Bruc i la nova carretera d'Esparreguera, que sortia de l'estació del Nord. El 1922 es va haver d'eixamplar amb la substitució de les baranes de pedra per les actuals de ferro. La nit del 23 al 24 de febrer de 1939 va ser dinamitat per l'exèrcit republicà que fugia, però va fallar l'encesa de les càrregues explosives de la part central de les voltes i només van esclatar les dels extrems, de manera que el pont es va poder reparar.

Una teatreria anomenada Barlins

L'oferta cultural manresana té, des de fa un any, un projecte especialitzat a oferir espectacles de petit format per a tots els públics i gustos, en un espai íntim i acollidor, l'antic cafè del teatre dels Carlins.

Jordi Estrada

Després de més d'una cinquantena de propostes, que comprenen bàsicament petites representacions teatrals però també actuacions musicals i recitals poètics, l'espai dels Barlins s'ha convertit en un referent en l'oferta cultural dels dijous i els dissabtes al vespre. La idea de transformar l'antic cafè del teatre dels Carlins en un espai teatral ve de lluny, però de ben prop pel que fa als impulsors. Fa cinc anys diversos actors i actrius joves dels Carlins ja van acariciar la idea de gestionar el cafè com a espai teatral, amb el nom de Barlins, però no va ser fins l'any passat que, arran del tancament del bar, l'actor Dani Ledesma va entomar el repte, inicialment en col·laboració amb la Vermuteria Santa Rita, i posteriorment formant equip amb l'actriu Txell Vall i la ballarina Ariadna Guitart, de reobrir-lo com a *teatreria*.

Els primers passos

Durant la primera temporada, entre maig i desembre de 2017, es van programar dos espectacles per setmana. En la temporada actual, iniciada el mes d'abril amb el concert *dance* del grup Urra, s'ha programat un acte per setmana –en dijous o bé en dissabte–, amb la idea de consolidar una programació estable que ha permès, en paraules de Ledesma, l'existència d'un públic igualment estable, sobretot pel que fa als espectacles de microteatre. Amb una mitjana de cinquanta o seixanta persones per obra, durant aquest curs s'han pogut veure fins al moment sis propostes a càrrec, sobretot, «de gent del territori o propera a nosaltres». Explica Ledesma que la proximitat és un plus a l'hora de crear complicitats amb grups de la zona, als quals se'ls dona visibilitat i, en contrapartida, això contribueix a atreure més públic.

Tot i la multiplicitat de propostes –no descarten programar jam sessions, més dansa i cicles de monòlegs–, els gestors dels Barlins basen la seva programació en el teatre de petit format. «Volem que sigui un espai per gaudir de les arts», comenta Ledesma, però «així com l'oferta musical compta amb molts altres espais a Manresa», afegeix Txell Vall, «la nostra especificitat ens la dona el microteatre». L'espai dels Barlins, d'altra banda, no és un espai qualsevol. S'hi respira ambient teatral pels quatre costats. I molta història. Nascut com a bar de l'entitat, aquí s'hi han fet primeres lectures, assaigs i brindis d'estrenes. En l'espai ara utilitzat per al microteatre fins no fa gaire s'hi feien encara tallers de teatre. «És un espai romàntic», explica Ledesma, que funciona com a bar els dies que hi ha actuació.

Microteatre, una proposta d'èxit

Aquest nou format teatral va sorgir a Madrid, el 2009, amb el nom de Microteatro por dinero, i ràpidament va estendre's per tota la península, Europa i Amèrica. Consisteix a presentar obres de curta durada –15 minuts–, en espais petits –i sovint insòlits–, amb poquíssims actors i davant un aforament reduït de persones. A Barcelona cada any s'organitza, des del 2014, el Festival Píndoles, que permet donar a conèixer nous muntatges i fer-los girar pel territori. Els actors Ivan Padilla i Lara Díez –l'Anna Gabriel de Polònia– hi han recollit més d'un premi. Companys de formació i professió, Padilla i Díez han compartit un munt de propostes teatrals, bé sigui com a Retret Teatre o en solitari, representant obres de microteatre escrites i dirigides per ells mateixos. Aquest és el cas de *Jocs perillosos* (2017) i *Notícies de futur* (2018), representades totes dues als Barlins, un espai cultural que, per a Díez, «respira vida, a diferència d'altres equipaments culturals, que sovint són espais de mort». Dels Barlins remarca l'aire de lloc de trobada, que «permet quedar una estona abans amb els amics, fer el got i, en acabat, veure teatre».

En relació amb el teatre en format convencional, en què «cal dedicar-hi tota una tarda o un vespre», el microteatre pot servir per atraure tant aquelles persones que disposen de poc temps com captar públic nou. Segons Padilla, és una mena d'opció *fast food*, a bon preu i amb un plus de proximitat, tant com pugui ser-ho el menjador de casa. Remarca que no es tracta, però, d'un gènere menor, sinó d'obres més condensades i de textos més explosius, que reclamen de l'actor un concentració més intensa i immediata. Confessa que sovint es cansa més fent microteatre que representant una obra convencional. Lara Díez, dramaturga a més d'actriu i directora, sap bé que escriure una obra de microteatre és igual de complicat que escriure un bon microrelat: «En poc temps passa de tot: hi ha d'haver un plantejament, uns personatges, unes situacions, uns girs, sorpreses».

Ariadna Guitart, Txell Vall i Dani Ledesma, gestors dels Barlins (Foto: Alavedra)

Nova programació

Així com el teatre de petit format és una oportunitat perquè a través d'ell es donin a conèixer noves cares de joves actors, també representa un bon entrenament per als autors. És una manera senzilla i ràpida d'experimentar embrions d'obres més ambicioses. A Díez, el microteatre li ha permès comprovar el funcionament d'*Herència abandonada* abans de convertir-la en una obra de més llarga durada. Per al mes de juny, i en espera de reprendre la temporada a l'octubre, Barlins ha previst la representació de la versió reduïda de la comèdia *Toc Toc*, de Laurent Baffie, en la qual participen les actrius Tàtels Pérez i Mireia Cirera, i els actors Dani Ledesma i Ivan Padilla, sota la direcció d'Albert Ruiz, que també n'ha fet l'adaptació, amb el títol de *Cita amb teràpia*. Això serà el dia 7 i el diumenge 10 actuarà Nico Roig, per a qui les cançons són, fet i fet, també microhistòries escèniques.

I més endavant, cap a finals d'agost, hi haurà també a Manresa, com l'any passat, un festival que aplegarà diverses produccions microteatrals, escrites, dirigides i interpretades per autors i actors bagencs. Diu Padilla que la febre del microteatre, com totes les modes, potser passarà, «perquè ara mateix és una novetat, i especialment quan es representa en llocs insòlits i singulars», però quedarà sempre com una proposta cultural més. El que és segur, ara mateix, és que la gent de Barlins té corda per a temps. Per a ells, el teatre ha deixat de ser un temple per convertir-se en un espai compartit, en què públic i actors transiten pel mateix escenari.

LLIBRERIA – PAPERERIA RUBIRALTA 100 anys
Born, 24
08241 Manresa
Tel. 938724130
rubiralta24@hotmail.com

EDICIONS SELECTES LLIBRES PARCIR
Àngel Guimerà, 74
08241 Manresa
Tel. 93 873 38 82
www.parcir.com
parcir@parcir.com

Xus Royo

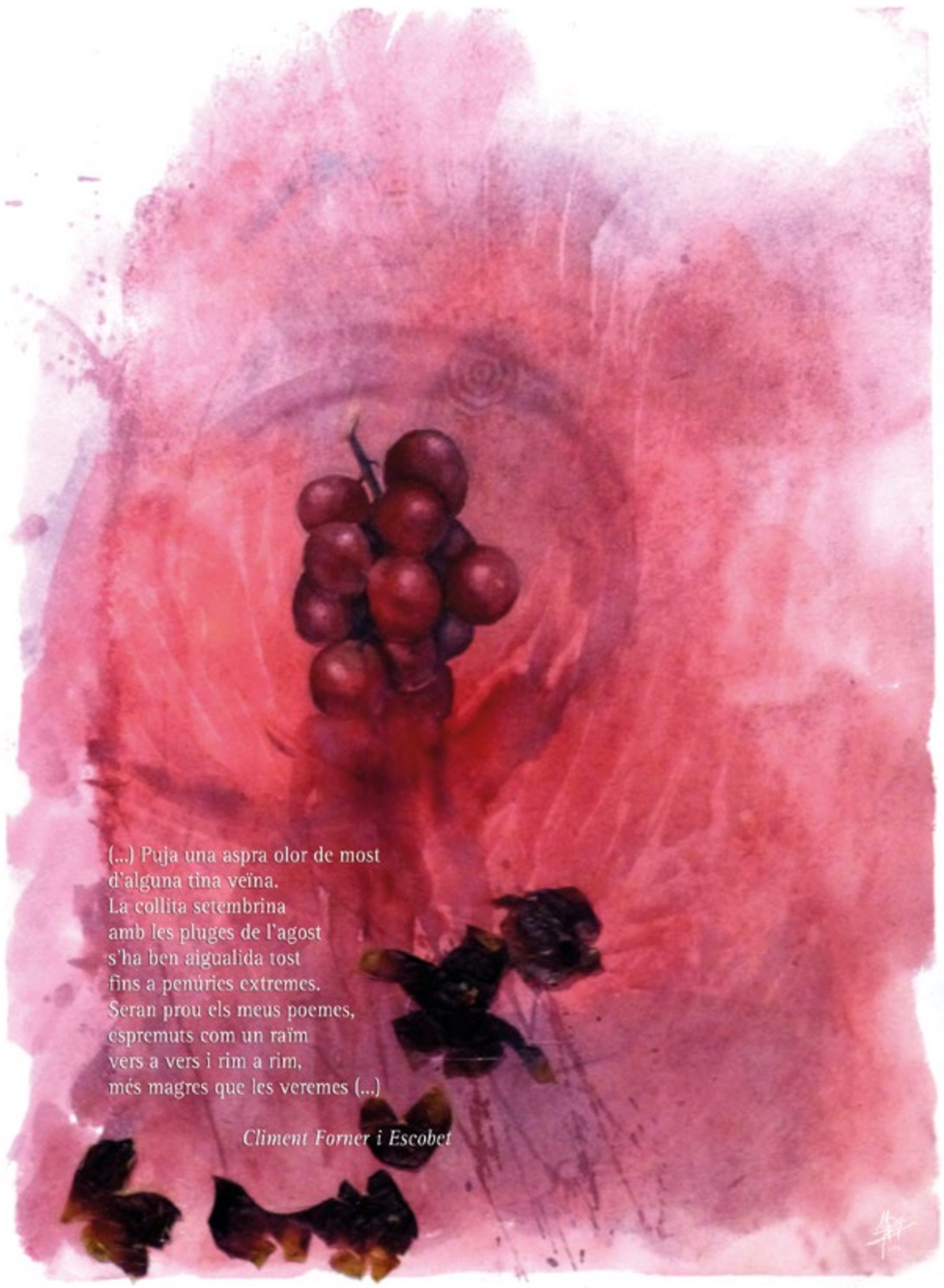

MÚSICA. Marc Vilanova

Manrusionica

Aquest mes ens centrem en el festival de música electrònica Manrusionica del 9 de juny, esdeveniment que complementa la capitalitat cultural de Manresa cap a estètiques més contemporànies i avantguardistes. Ubicat estratègicament al calendari com a avantsala del Sónar de Barcelona, el festival neix el 2011 per donat a conèixer la música electrònica a Manresa. Amb el difícil repte de donar-hi continuïtat superat amb nota, els organitzadors presenten la vuitena edició. Des de l'any 2011 el festival s'ha fusionat amb la ciutat i ha donat utilitat a espais com la plaça de la Reforma o el parc de la Seu, amb un èxit de participació majúscul que confirma l'encert de l'aposta. Els artistes participants són aquests; A l'Espai Parc de la Seu (11.30 h a 01.00 h): Akkan, Joseph, Beatlove, Fernando Lagreca, Neonized, JMII i Dj LÖKAGÏTA. A la plaça de la Reforma (19:30 h a 02:30 h): Ylia, Nightwave i Cora Novoa. Espectacle audiovisual (00:00h). I a la sala Stroika (00:00 h a 06:45 h): Adwer, Blush Response, Delusions, Kyar i Umwelt.

ART. Maria Camp

Les flors d'Ofèlia

Aquest és el títol d'una exposició que no us podeu perdre. És de l'artista Alèxia Lleonart i es pot veure fins a final de mes a la llibreria Papasseit. *Les flors d'Ofèlia* és un treball que combina el resultat de les darreres investigacions de l'artista: d'una banda la tècnica japonesa d'estampació tèxtil amb plantes, anomenada *tataki-zome*, i de l'altra una catalogació de les plantes i les seves propietats tintòries que troba a l'entorn natural on viu (Bages i Moianès). L'estampació *tataki-zome* consisteix a martellejar fulles i altres elements vegetals frescos, entre teles habitualment de cotó, per poder-ne anar extraient el suc. D'aquesta manera, la sensació és que a la tela hi queda l'empremta de l'element natural. Lleonart, combinant aquesta tècnica i la investigació botànica, ens ofereix un treball exquisit en el qual ha relacionat les plantes que ha trobat i recol·lectat ella mateixa amb les que apareixen a l'obra *Hamlet*, de Shakespeare, resseguint les que l'obra esmenta i buscant-les o relacionant-les amb les del nostre entorn.

CINEMA. Jordi Casas

Final de temporada

Cineclub Manresa ja ha acabat la programació regular dels diumenges, però encara queden tres sessions especials en col·laboració amb altres entitats durant el mes de juny.

La primera cita, com cada primer dijous de mes, és amb el Documental del Mes, el dia 7 a les 20 h. En aquesta ocasió es projectarà *Petitet*, la història d'un gitano barceloní que va prometre a la seva mare moribunda que un dia portaria la rumba catalana a l'escenari d'un gran teatre de la ciutat, ni més ni menys que el Liceu. El director, Carles Bosch, va ser nominat a l'Oscar pel documental *Balseros*. El dissabte de la mateixa setmana, dia 9 a les 12 h, s'estrenen dos curtmetratges produïts en el marc del projecte Vi_suals. En aquesta edició, els treballs tenen com a eix vertebrador la locució llatina *tempus fugit* (el temps s'escapa) i han estat dirigits per dues parelles de cineastes: Roger Roca i Albert Serrador d'una banda, i Oriol Segon i Albert Palomar de l'altra. Finalment, el dimecres dia 20, a les 19:30 h, amb motiu del Dia Internacional de les Persones Refugiades i en col·laboració amb el Consell de Solidaritat de Manresa, es projectarà el film *3.000 nits*. Inspirat en fets reals, explica la història d'una mestra palestina empresonada a Israel sota falses acusacions. Totes les sessions són a l'Auditori de la Plana de l'Om amb entrada lliure.

VINS. Joan Sala, sommelier de Vins Alsina

Amor propi 2017 Mas de Sant Iscle

Amor propi és un projecte que sorgeix per crear una alternativa nova a la DO Pla de Bages, amb una imatge moderna i atractiva. El nom neix per remarcar el caràcter de la nostra terra i la nostra comarca. Raïm autòcton, refermant el compromís amb la identitat del Bages. Deu els seus orígens a la finca del Mas de Sant Iscle, on s'elabora amb les varietats Picapoll −80%, un 5% d'ell passa per barrica de castanyer− i Sauvignon Blanc (15%). Aquesta n'és la segona anyada. Més potent, més afruitat i més aromàtic que l'anterior. Color groc palla, aromes de fruita fresca, sedós, persistent en boca i subtilment untuós pel seu pas en fusta. La producció és limitada a 3.000 ampolles. Un rap al forn trobarà un bon acompanyament amb aquest vi, que defineix molt bé l'esperit de la gent del Bages per tirar endavant un projecte de gran futur.

Preu de venda: 10,77 euros

La construcció del Vell Congost (1968)

Mireia Vila

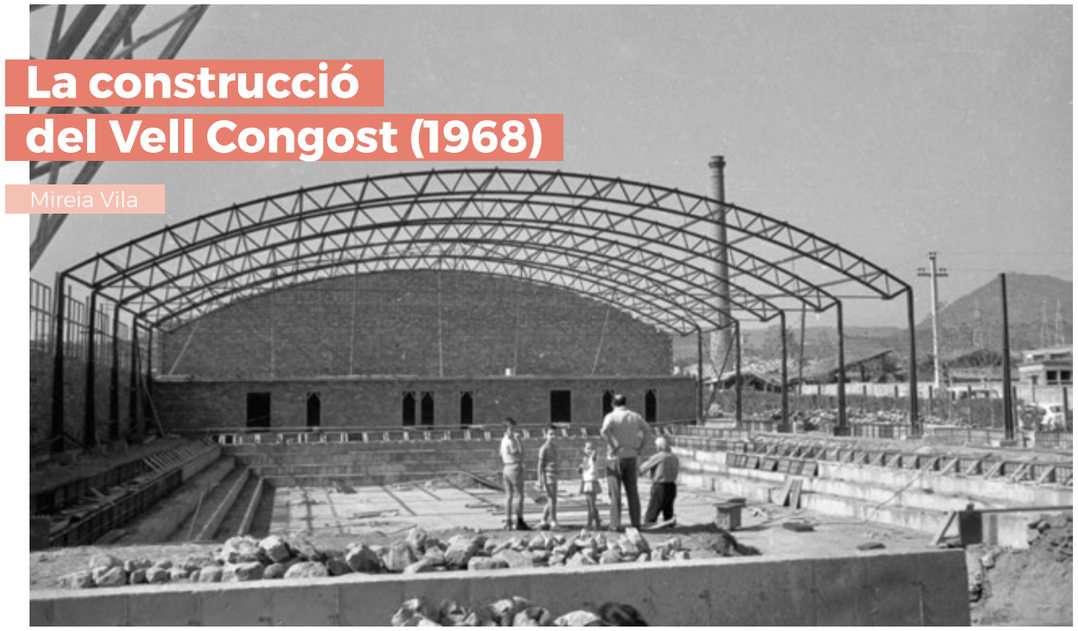

Foto: Antoni Quintana

La segona meitat de la dècada dels seixanta va ser un temps d'efervescència constructiva. Habitatges, escoles, naus industrials... van transformar radicalment la imatge de pobles i ciutats, bo i fent patent l'eficiència de l'arquitectura i els materials moderns. Per als manresans, potser el símbol més clar d'aquesta revolució tècnica va ser la construcció del pavelló del Centre d'Esports Manresa, el 1968. L'obra va ser aviat coneguda com «el milagro manresano», atès que es bastí en només 49 dies. La temporada anterior, l'equip blanc i vermell havia conquerit la primera divisió, i disposar de pista coberta era un dels requisits per poder jugar a la màxima categoria.

A banda de les gestions fetes per les directives del club i l'impuls que sens dubte els conferia l'afició –més de 900 socis–, van ser decisius els mitjans materials aportats per les institucions. L'Ajuntament de Manresa, encapçalat per l'alcalde Soldevila, va cedir els terrenys de l'estadi del Congost. Els 4 milions de pessetes de cost van ser coberts en bona part gràcies al finançament de la Delegación Nacional de Educación Física y Deportes. L'artífex del *miracle*, però, va ser l'empresa manresana Grau Sala SA, que va comprometre's a tenir enllestida l'obra abans del termini establert. I és que, tot i que des d'abans de l'estiu ja es tenia clar que calia un pavelló, l'elaboració del projecte i la burocràcia van endarrerir l'adjudicació de l'obra al dia 11 de setembre, data a partir de la qual la constructora disposava de tres mesos per a l'execució. El primer partit de la competició oficial, però, era el 24 de novembre, per això els responsables de Grau Sala van haver d'assumir el repte de completar l'encàrrec en menys de dos mesos.

La fotografia mostra l'aspecte de les obres el diumenge 13 d'octubre, amb un estat molt avançat de construcció de les graderies i de instal·lació de les cintres sobre les quals es col·locaria el sostre d'uralita. La inauguració oficial va ser el diumenge 17 de novembre, amb un programa ben a l'alçada de l'esdeveniment: missa a la Seu, audicions de sardanes, benedicció de les instal·lacions i presentació dels equips del club, el C.D. Manresa Kan's. El plat fort va ser un partit entre l'amfitrió i l'equip barceloní de primera Picadero Damm, amb victòria dels locals. El públic assistent va ser obsequiat amb un banderí commemoratiu de la jornada. Els anys 1967-68 van marcar un punt d'inflexió en la millora dels equipaments manresans de bàsquet: a banda del Congost també es va cobrir la pista Castell i es va construir la pista de la Salle, al barri de la Parada. La temporada 1971-72, també el Club Bàsquet Manresa va assolir la Primera Divisió, cosa que va donar a la ciutat el privilegi de tenir dos equips a l'elit.

www.guiamanresa.com
GUIA CULTURAL, SOCIAL I COMERCIAL DE MANRESA I LA CATALUNYA CENTRAL
Agenda, festes, anuncis, comerços, pobles, música, imatges, webs...

Llorenç Capdevila

Adolescents i literatura

Ningú no qüestiona que hi hagi una literatura específicament destinada als infants i, en canvi, sovint es posa en dubte que hagin d'existir obres literàries destinades específicament a un públic jove. Hi ha qui creu que els adolescents han d'introduir-se a la lectura literària a partir, exclusivament, de textos clàssics. És una postura comprensible i benintencionada, que parteix de la consideració que l'adolescent ha de ser tractat com un adult. Però el cas és que no ho és, d'adult. Si ho fos, ja no seria adolescent. Per tant, hauríem de considerar del tot legítim que, de la mateixa manera que s'escriuen textos –alguns de molt bons– per a nens petits, també se n'escrivissin –i de qualitat– per a aquelles persones que es troben entre la infantesa i la maduresa, dues etapes definides de la vida.

Un desprestigi semblant pateixen sovint els gèneres de la narrativa popular, que es consideren, d'entrada, obres literàries menors. Quantes vegades hem sentit comentaris de l'estil «a mi, la novel·la negra no m'agrada», sense que mai haguem sentit ningú que posi en dubte els valors literaris de, posem per cas, la novel·la psicològica quan, en realitat, podem trobar excel·lents novel·les de gènere policíac –que retraten els racons més foscos de la naturalesa humana– i, en canvi, novel·les psicològiques inversemblants, d'una mediocritat ofensiva. Al capdavall, un bon text literari –infantil, juvenil o per a adults; de ciència-ficció, fantàstic, negre o d'introspecció psicològica– pot interessar el lector més experimentat i, per tant, al capdavall, en tots els gèneres i per a totes les franges d'edat, l'únic que hi ha són bons llibres, llibres mediocres i llibres dolents.

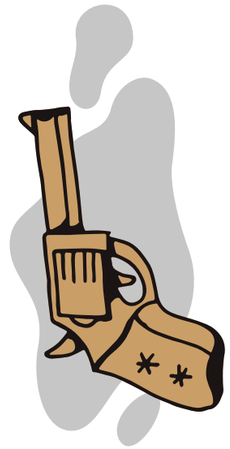

Erques Torres

És clar que els joves han de llegir clàssics. *El vigilant en el camp de sègol*, *L'illa del tresor* o *Aloma*, per posar uns exemples, són novel·les extraordinàries, que els autors no van pensar per a un públic adolescent, però que poden resultar molt adequades. La lectura d'aquests textos, però, pot ser perfectament complementada per altres lectures *juvenils* que, sense tenir la categoria de clàssiques, poden contribuir al creixement intel·lectual, que poden ajudar a mantenir el gust per la literatura o que poden fer viure una experiència intensa.

Lluís Calderer

Un record

Un dels llibres que darrerament he llegit amb més interès és *Sixena: la croada de la memòria*, de Francesc Canosa, publicat a principis d'aquest any. La guerra provocada aparentment només per unes qüestions d'art hi és analitzada des de la fundació del monestir el 1138 fins ara mateix. Més de vuit segles d'història donen un testimoni més del fracàs d'allò que se'n diu Espanya a través de les relacions conflictives entre Catalunya i Aragó, a partir del moment en què aquest darrer regne, entre Catalunya i Castella, opta per aquesta darrera i inicia una involució de dramàtiques conseqüències.

Un dels temes tractats és l'intent que hi va haver a principis dels anys seixanta del segle passat de separar la província de Lleida de Catalunya per integrar-la a l'Aragó. Com que Lleida havia esdevingut la primera potència agrícola de l'estat espanyol, Catalunya com a tal no podia gaudir d'aquest privilegi. Abans, però, ja s'havia començat a preparar el terreny des de l'escola. Com escriu Canosa, «ja han aparegut llibres de text de batxillerat –aprovats pel Ministeri d'Educació– que inclouen el mapa on Lleida ja està separada de Catalunya». I aquest criteri polític es presentava com a científic: es prioritzaven les anomenades «Regiones Naturales».

En llegir això he recordat que en el meu batxillerat a l'Institut també vaig estudiar una d'aquestes «Geografia de España» on a més de la segregació de Lleida desapareixia Catalunya. Hi havia una Región Levantina formada per Girona, Barcelona, Tarragona, Castellò, València, Alacant i em sembla que també Múrcia. Recordo com m'indignava tot aquest desgavell. Però, en compensació, al final de cada tema hi havia un fragment literari que hi feia referència. I en un vaig poder llegir, sorprès i admirat, per primera vegada, el reconeixement dels Països Catalans, en la frase d'Azorín a *Una hora de España*: «Cataluña es Valencia y es Alicante y es Mallorca». Quan poc després el concepte anava prenent cos a través de *Serra d'Or* i dels escrits de Joan Fuster, ja vaig poder acceptar-lo com una cosa ben natural.

montrofeu
copes Samarretes
gravats Medalles
trofeus regal publicitari
montrofeu@montrofeu.com 938 734 868

Bueno pues molt bé
pues adiós
Ja és hora que canviïs d'operador
FIBRACAT
internet fix mòbil televisió
TRUCA GRATIS al 1711 · www.fibracat.cat

Tapes d'estiu
Cuina en productes de temporada i proximitat
Els millors vins per l'estiu
A la terrassa de Sant Domènec
al centre de Manresa
Carrer del born 28 Manresa tel. 93 872 1114
LAS VEGAS

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
CNL MONTSERRAT

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA MONTSERRAT
SLC Manresa – SCC Bages.
Passeig de Pere III, 68 Tel. 93 872 17 07
manresa@cpnl.cat www.facebook.com/SLCdeManresa

Any Pompeu Fabra a Manresa

La Generalitat de Catalunya dedica l'any 2018 a commemorar Pompeu Fabra, coincidint amb el 150 aniversari del seu naixement i els 100 anys de la publicació de la *Gramàtica catalana*. Els departaments de la Presidència i de Cultura, mitjançant la Direcció General de Política Lingüística i amb la col·laboració del Consorci per a la Normalització Lingüística impulsen l'Any, amb centenars d'actes arreu del territori.

A Manresa, el tret de sortida de les activitats va ser una conferència dedicada a recordar la figura del mestre, a càrrec de David Paloma, professor de la UAB. El CNL Montserrat va acollir l'exposició *Pompeu Fabra. Una llengua completa*, una mostra que es podrà veure a més de 80 espais de 50 localitats catalanes i que presenta les dimensions científiques i socials de l'obra de Fabra. També s'ha programat una Ruta Fabra, a través de la qual es recorreran els indrets barcelonins més representatius de la vida i obra de l'autor.

Si voleu estar informats de les activitats de l'Any Fabra podeu seguir el compte de Twitter **@AnyFabra** o la pàgina web **llengua.gencat.cat/ca/anypompeufabra.**

REVISTA D'OPINIÓ I OPINIÓ JUNY 2018

EL CUL DEL POU
NÚM. 249

EL RIU ÉS VIDA

Il·lustració: Javi Oviedo

De la mateixa manera que aquest espai del la revista es-devé un flagell incorruptible quan es tracta d'escrutar les decisions de la Corporació Municipal, també és just felicitar-lo quan emprèn iniciatives destinades a posar en valor els principals actius de Manresa. En aquest sentit, la Festa del Riu a la riba del Cardener és un encert. I més, si tenimen compte que subratlla, a través d'activitats culturals, recreatives i d'oci, un dels valors afegits de la nostra ciutat. Un valor únic que la diferencia de la majoria de ciutats mitjanes de la conurbació barcelonina: l'anella verda. O, dit d'una altra manera, la possibilitat de traslladar-se –amb relativa facilitat– a un ambient natural en ben pocs minuts tot canviant l'asfalt i la trama urbana pels arbres, els camins, les rieres i el riu que ressegueix el sud del terme. Un espai que un personatge que forma part del patrimoni ciutadà com la Quica havia recorregut de dalt a baix.

La millora a l'entorn del Cardener, que encara té molt camp per córrer, ha estat un encert i, com a símbol de qualitat de vida i –insistim-hi– com a tret diferencial val la pena seguir-hi invertint. L'aposta per preservar allò que la ciutat té des dels seus orígens mil·lenaris: zones agrícoles i de cultius, camins, boscos, corriols i l'entorn natural en general permet tenir a ratlla l'especulació constructiva i ajustar-se a un model urbà controlat que no renunciï a la comoditat i al control mediambiental. Per això, canalitzar certa part del –limitat– pressupost de la capitalitat cultural és un encert. De vegades, només la intencionalitat, encara que es compti amb més imaginació i complicitats que recursos, té més premi que qualsevol estratègia cuinada dins d'un microones en algun despatx mal il·luminat i amb pudor de resclosit a l'edifici consistorial.

LO GAITER DEL CALDERS

EL GROC LLACET QUE PORTO

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc voldria el meu país,
com la ginesta que esperançada,
cada any rebrota per valls i cims.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc color de compromís,
per correspondre als nostres polítics
que lluny de casa ploren de nit.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc, que alguns fa avergonyir,
perquè tinc fam i set de justícia,
i la venjança no fa per mi.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc el llaç i el corbatí,
perquè el mon vegi com ens maltracten
i ens injurien alguns partits.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc, pels parents i els amics
d'en Jordi Sànchez, Forn i Junqueras,
en Puigdemont i la Ponsetí.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc pels que no són aquí:
Cuixart i Bassa Marta Rovira,
Forcadell, Rull, Gabriel i Comín.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc pels que queden per dir:
Serret, Turull i Puig i Romeva;
setze persones que hem escollit.

Groc, groc. groc és el llacet que porto.
groc, groc, groc, que provoca despit
a qui no accepta que en democràcia
mostri com penso tot fent camí.

Groc, groc. groc és el llacet que porto,
groc, groc, groc, com si fos un gran crit,
perquè vull viure en un país lliure
on es respectin tots els veïns.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc i el duc damunt del pit,
a prop del cor, on guardo els meus somnis,
les meves penes i els meus neguits.

Groc, groc, groc és el llacet que porto.
Groc, groc, groc pels presos i per mi.
I si un bon dia me'n puc desprendre
llavors viuré la mar de feliç!

MANRESA, ESPÒILER 2022

EMISSARI
2022

SPIRITUAL HIGH CAVE

Les manresanes i els manresans gaudeixen de l'eina dels Pressupostos Participatius des de l'any 2015. Qui pot criticar un model que es basa en la participació ciutadana, des de l'elaboració de propostes fins a la votació? Se'n podrien criticar diversos aspectes, com ara la qualitat dels projectes, però si no t'agraden fes la teva proposta i promou-la; el pressupost és just, però almenys s'hi dediquen calés; la majoria de manresans no saben què són i en conseqüència no voten, vaja... Què us haig de dir? Vosaltres acabeu de viure l'edició del 2018, on van votar 2.826 persones, un lamentable 4,2% del cens –tinguem en compte que es va rebaixar l'edat de votació a 12 anys.

Tal i com us vaig comentar en un espòiler anterior, en els Pressupostos Participatius 2021 es va gestar la plaça de la Reforma 3.0. Addicionalment, aquell any, l'Ajuntament va obrir una segona finestra de propostes ciutadanes amb projectes relacionats amb la commemoració dels 500 anys de la visita d'Ignasi de Loiola a Manresa. A més, el consistori va aplicar nous mètodes per incrementar el nombre de persones participants. En primer lloc, rebaixar l'edat de votació a 6 anys. Segonament, permetre un vot extra als propietaris d'animals de companyia censats a l'Ajuntament. I finalment, es va crear el concepte de Visitants de Manresa Recurrents, segons el qual es permet participar en les votacions a qualsevol persona, visqués on visqués, sempre i quan ho justifiqués amb 4 comprovants de despeses realitzades a la ciutat en el darrer mes.

La proposta que va aconseguir més vots va ser la promoguda per diversos clubs de fumadors de la capital del Bages. La Spiritual High Cave consistia en una carpa de circ –cosa que va motivar molts vots del públic infantil– col·locada a la plaça del Milcentenari, on tothom qui hi entrava tenia garantit un procés de meditació, reflexió i, si ho volia, d'oració, tal i com va fer sant Ignasi en la seva estada a Manresa. El pressupost es va destinar a la carpa obtinguda d'un circ decadent, al cobriment de tot el terra amb coixins, un sistema de vaporització i el motor de l'experiència: les herbes medicinals que un cop vaporitzades carregaven l'ambient de la carpa com si els visitants estiguessin en una casa en flames. Per sort o per desgràcia, el preu de les herbes va fer que el pressupost s'acabés ràpidament i la substitució per alternatives econòmiques no va seguir convocant llargues cues a l'exterior de la carpa de circ. No es recorden tantes cares de pau espiritual ni rialles de benestar emocional pels carrers de Manresa com en aquell breu període de temps en què la Spiritual High Cave cobria la ciutat de boira espessa.

VA COM VA

LLUM DEGÀS

SERRADORS DE PALS D'ESTELADES

No és difícil aventurar el retrat robot d'aquests espècimens que cada vegada que veuen onejar una bandera al cim del Collbaix corren a grimpar-hi, serra mecànica en mà, per guillotinar el pal que les sosté. Es podria dir que pateixen de banderofòbia, si no fos que les úniques banderes que els exciten són l'estelada i la bandera groga, però no pas aquella que, a les platges, prohibeix el bany on el banyista no toca al fons amb el cap a fora, sinó la que denuncia l'empresonament de persones innocents. Del que pateixen de debò és de bandarrisme i d'aspèrmia, d'aquí que la visió d'un objecte tan clarament fàl·lic com és un pal vertical i acabat en punta els provoqui frustració i enveja. Enveja i complex també per l'alçada: res del que pugi un pam per damunt del seu front, estret i buit, pot fer-los ombra. Per això intenten compensar estar tan arran de terra amb el braç i la mà alçats. La satisfacció que els produeix guillotinar pals d'estelades és només comparable al plaer de practicar l'onanisme davant d'un mirall, disfressat de torero. Accions com aquestes mostren la baixa autoestima d'uns patriotes espanyols que, per referir-se al pernil de qualitat escassa, l'anomenen pernil del país.

TANTA ROBA I TAN POC SABÓ

JAUME GUBIANAS

BUGADA AL POU

QUINTÍ TORRA CORDONS

CASA VALLÈS, DE CINE

Ja fa temps que, des de la revista, ens hem adonat que als nostres lectors i subscriptors els suscita gran interès –com quan es fullegen les pàgines de paper cuixé de l'*Hola*– descobrir indrets desconeguts i dependències recòndites d'edificis públics i privats de Manresa. Així és com la Laia Borràs, estudiant de segon curs del grau de Cinema i Mitjans audiovisuals de l'ESCAC, va descobrir la Casa Vallès del carrer de Sobrerroca que –a part d'acollir la redacció del **Pou**– conserva de manera intacta els espais, ornaments i mobiliari dels avantpassats del Pere Alier Vallès, actual propietari de l'immoble, que apareixia a la portada del número titulat *Viure en una casa singular*, publicat fa un parell d'anys. La Laura havia de fer un curt imitant l'estètica del cine mut, rodat en format de quatre terços i, òbviament, en blanc i negre. La protagonista és una reina, així que per a la seva llar necessitava un espai d'època que es veiés luxós. Com que havia llegit el reportatge, la futura cineasta va trucar a la redacció per preguntar si podíem facilitar-li el contacte del veí i amic Pere, per demanar permís per rodar a casa seva. El curt es va rodar el 28 d'abril i, adjunta a aquest text, en teniu una imatge.

'ANGELITOS NEGROS'

Diuen que totes les bromes tenen una base real o, com a mínim, miren d'exhortar a aquells a qui van dirigides. Hi ha humor blanc, verd, intel·ligent, absurd... i negre, aquest últim, de vegades, de gust dubtós. No sé pas en quin tipus de registre cal encabir aquesta anècdota... El diumenge següent al dia de Sant Marc, anualment, la capella de la Via de Sant Ignasi que en duu el nom acull una missa. Aquest any va oficiar-la el nou rector de la Seu, mossèn Jean Hakolimana. En acabar la missa, el director del cor que hi va cantar, Jordi Mompó, va anunciar que, en agraïment a mossèn Joan, li dedicarien una cançó, que va ser ni més ni menys que *Angelitos negros*. Jutgeu vosaltres mateixos, jo no goso.

CONTENIDOR SENSE CONTINGUT

El que sí que puc valorar sense posar-me gaires pedres al fetge és l'actitud de molts ciutadans a l'hora de treure la brossa. La fotografia que em facilita un lector és del contenidor de paper de la plaça Major. Em diu que està buit per dins, però ple per fora, rodejat de capses i caixes de cartró. La conseqüència és que la mandra d'alguns no permet accedir al receptable a les resta d'usuaris. La imatge és de l'1 de juny a quarts de tres de la tarda. Tant costa esquinçar els cartrons perquè passin pels forats i les ranures i posar-los dins dels contenidors? L'estampa, malauradament, es repeteix en molts punts de la ciutat.

MERCEDES

Arribats a aquest punt, no hi ha més remei que apel·lar al lema d'aquella campanya institucional de la feina ben feta. Diàriament, els exemples es multipliquen. Un lector, per exemple, em

passa aquesta del 19 de maig, a la Fira de l'Ascenció, que ara es combina amb l'Expobages. Com podeu veure perfectament, la marca de cotxes de l'estrella té un concessionari a la comarca. Ara bé, qui es va encarregar de muntar la parada contigua a l'exposició de vehicles no tenia gaire clar si les puntes del conegut logotip van amunt o avall. Mireu que les multinacionals es gasten diners en plans de màrqueting i imatge de marca... Però, és clar, tot se'n va en orris quan algú no s'hi fixa prou. Espero que els mecànics del concessionari en qüestió si que sàpiguen com muntar les peces. Si no, les hores de taller poden multiplicar-se exponencialment.

CATALONSKI

Qui no gasta gaires diners en marxandatge és un nou colmado que han obert a la carretera de Vic, al costat de l'estanc Busquets, també conegut com a cal Bona Hora. La cartelleria per informar de les ofertes és manual i la llengua que s'hi utilitza és... peculiar. Es tracta d'una mena de castellà pronunciat amb accent àrab.

JOAN MORROS, SENSE MÒBIL

El dia 23 de maig, el programa *Islàndia*, de RAC1, que condueix Albert Om, va programar una secció, molt de l'estil de l'espai que presenta el de Taradell per parlar de temàtiques quotidianes. El dia en qüestió la premissa era *Viure sense*... Entre les opcions hi va aparèixer viure sense mòbil, motiu pel qual hi van entrevistar el nostre bon amic i dinamitzador cultural Joan Morros, que es caracteritza, justament, per no tenir mòbil malgrat ser una persona molt connectada. L'anècdota definitiva és que, des del programa, se li havia dit que havia de ser-hi a tres quarts de set de la tarda i, quan va arribar a l'emissora, li van dir que havien endarrerit la convocatòria a les set, però que, com que no tenia mòbil... no l'havien pogut avisar!

DES DEL DIVAN

DOCTOR LACETÀ

SEGUIM AMB IGNASI DE LOIOLA

Fa uns mesos, el llibre *Fariña* es va posar de moda explicant minuciosament els diversos factors socioeconòmics i estructurals, que a Galícia van influir en la transformació de les diverses xarxes de contraban de tabac fins a esdevenir la porta d'entrada més gran per a la introducció, primer de cànnabis i desprès de cocaïna, a Europa. Recordem que a Manresa hi havia diversos llocs on es podia comprar tabac de contraban, el més famós de tots els llocs era... una sabateria! Situada al bell mig de Manresa, al carrer Nou, un negoci que va perdurar fins després de la instauració de la democràcia (en minúscules si us plau) a l'estat espanyol. La *guerra incivil* va deixar, a part del dolor, misèria i la necessitat d'espavilar-se per portar el pa a casa. L'estraperlo i el contraban, que no és el mateix, van ser una manera de guanyar-se la vida. L'economia submergida, en dirien més tard.

Els trens que venien de Lleida, abans d'arribar a Manresa, afluixaven la marxa i els maquinistes llençaven els *fardos* –així els anomenaven– al costat de la via del tren, cap al costat del Congost i del cementiri, on eren recollits per entrar la mercaderia a la ciutat. Tota mena de tabac sobretot i més tard cafè, llenceria... La Guàrdia Civil de vegades mirava cap a un altre costat o, de tant en tant, si no estava ben *sucada*, actuava. Una vegada, un dels recol·lectors va haver de córrer en plena nit i no va tenir més remei que amagar-se dins d'un nínxol. No ocupat, ep! Allà es va quedar amagat i es va adormir. L'endemà, de bon matí, va donar un bon ensurt a l'encarregat del cementiri, que va veure una mà que sortia del nínxol i es movia compassadament amb la respiració del transitori inquilí.

Del tren fins a la sabateria era un camí més fàcil. Amb el temps, l'entrada es va sofisticar. Entrar a la sabateria o espardenyeria i demanar calçat era una raresa; el tabac estava molt ben distribuït dins de les capses de sabates i en funció de la talla es trobaven les diverses marques de tabac americà. L'estructura social i econòmica de la societat catalana, la industrialització i una economia més forta van impedir el desenvolupament de xarxes que passessin a altres productes i que la il·legal estructura perdurés en el temps. No vam tenir *farinya*, ni farinetes de les altres substàncies, es crearen en zones empobrides de la nostra comarca. En parlarem un altre dia. La societat saludable necessita estructures socials sòlides, igualitàries i solidàries.

QUI NO CONEIX...

EL SENYOR RAMON
IL·LUSTRACIÓ: MARIA PICASSÓ

ROGER PUIG, *RUTXO*, ACTIVISTA MUSICAL

Aquest mateix mes de juny farà els trenta anys, però, tot i la joventut, qui no coneix en Rutxo? Roger Puig i Catalan, nascut a Santa Maria d'Oló. A casa ja li van encomanar la passió per la cultura –i la cultura és popular: bastoner d'ençà la primera volada i percussionista als geganters més tard. Però a l'institut no passà mai per un estudiant exemplar. Sempre amb una pilota als peus o somiant un parell de baquetes. A tretze anys no era clar si seria futbolista o bateria, però ja venia a entrenar amb el Manresa i a fer instrument i combos a l'Esclat. Els estudis obligatoris van esperar: d'altres inquietuds passaven per davant i abans dels quinze anys crea la primera banda musical del poble, de regust basc i esmolada crítica social: Kontratak. No va durar pas gaire, però el solc estava obert. Després vingué Brot –i això ja és una trajectòria de dotze anys, gairebé fins ahir es podria dir. Acaba l'ensenyament obligatori a l'escola d'adults de Manresa i compagina futbol i solfeig, en un dinamisme sincopat fins a l'accident de moto, així, per antonomàsia. Un accident greu que ben just no se li emporta una cama! La recuperació serà llarga i en Rutxo pren decisions: deixa el futbol, deixa les motos i es proposa fer coses en ferm. Es treu un curs d'assistència sanitària i el carnet de conduir arriba de costat a l'accés a un cicle formatiu de grau superior, el de Tècnic en Producció d'Audiovisuals i Espectacles, a l'EMAV de Barcelona. S'hi tira de cap mentre es guanya les garrofes com a vetllador, fent monitoratges de menjador o casals esportius. Per acabar els estudis, fa les pràctiques a Propaganda pel Fet-Stroika. I en Rutxo amunt i avall, toca i fa tocar. Organitza concerts. Coneix gent. Col·labora amb gravacions, videoclips, discogràfiques independents, cooperatives i col·lectius polítics. Fins i tot el 2015 gestiona una associació cultural La Figuera d'Artés. Instal·lat a Manresa, es vincula a l'Ateneu la Sèquia, punxa música com a DJ Rutxo, col·labora amb la Festa Major Alternativa i, amb més companys, s'empesca una altra banda: S'temple bar, d'aires folks irlandesos. De tot això ja fa set anys. El Rutxo avui combina música, comunicació, management com a *freelance* i discurs social. El recordeu amb el cap entre unes orelles anellades? Un no parar que fa extensiu a tots els àmbits de la vida: «Les coses es canvien des de la quotidianitat!». Per això quan algú li va demanar de fer classes de bateria va dir que sí també. I en fa amb tota mena de nanos i no tant nanos. Al Pont de Vilomara o al Guillem Català, a Manresa, a Oló mateix. També de voluntari a Ampans fent suports o acompanyament familiar. Partidari de l'acció directa i amb fonaments de l'esquerra antifeixista, és un entusiasta obert a totes les causes. I quan vol més canya, encara li queden els Doy Tolls!, una particular banda tribut al punk-rock. Perquè el Rutxo ha fet de la música el seu mitjà d'expressió i transformació social. I ho dona tot per avançar a l'escenari, a l'escola o a peu de carrer.

Residència d'avis del barri de la
Sagrada Família
1988 & 2018

Dissabte 9 de juny, de 4 tarda a 8 vespre, al carrer Empordà

Gran festa del 30è aniversari

- 4 tarda. Teatre "Verbena a casa la tieta", seguit d'un recital de cançons

a càrrec de les artistes de La Vinyeta i de la Residència d'avis, amb la col.laboració de Teti Canal i David Ribera.

- 6 tarda. Berenar popular.

- 6,30 vespre. Ball amb el duet Axis.

Un viatge pels balls de festa major de sempre: cançons i records.

Amb el més sentit agraïment per a tothom qui ha fet possible aquest projecte que ja té trenta anys d'història!!

VI-Ba

1a Fira del **Vi del Bages**

del 5 al 10 de juny
Manresa

Preu especial compra anticipada de tiquets a:
firaviba.cat

Nit de picapolls | Aula de tast | Mostra Vi_suals | Art efímer | Espai gastronòmic | Vi-bar | Activitats infantils | Visites enoturístiques | Sopar maridatge

Organitzadors:

Denominació d'Origen Pla de Bages · Bages Impuls!

Patrocinadors principals:

Manresa Capital de la Cultura Catalana 2018 · Ajuntament de Manresa · Barcelona és molt més · Diputació Barcelona

Patrocinadors essencials:

BBVA · CX · Bages

Col·laboradors

Món St Benet · Fundació Joviat · Manresa Universitat de vic Universitat Central de Catalunya · mútuacat · mediolanum · Mas de la Sala Pla de Bages · Talleres Ballús · Mig Jorn

També col·laboren:

Assegurances Santasusana | Porc de Palou | Ral d'Avinyó | Unilabor | Control | Confraria de vins del Bages | El Petit Celler | Vins Alsina | Setè Cel | Vins Tomasa bagesterradevins.cat | Lluís Tolosa | La Gastronòmica | Premis Vinari | Les Cuineres del Bages | Parc a Taula | Parc de la Sèquia | Fogons Gastronòmics del Bages | Gremi d'Hoteleria i Turisme del Bages | Alícia | Restaurant Las Vegas | Sibar-Sivins | Manresa +comerç